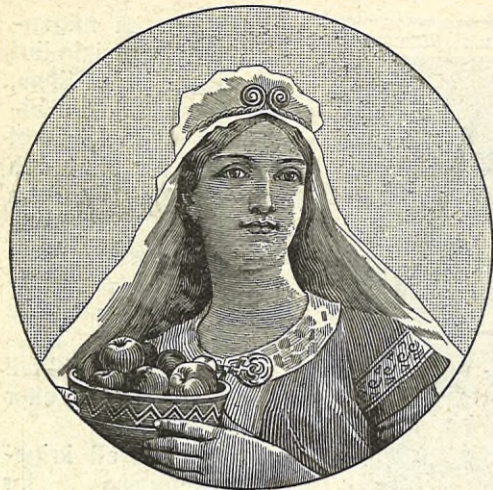

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 28 MARS 1915.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WÄGNER.

EN VISIT HOS ÖFVERSTINNAN

CEDERSTRÖM

Friherrinnan Ellen Cederström.

Ragnar Küller foto.

NYLIGEN MEDDELADES I EN TIDningsnotis att friherrinnan Ellen Cederström eller, som hon populärt kallas i den sydsvenska hufvudstaden, öfverstinna Cederström, skulle ännu en gång beträda scenen för att till förmån för en kamrat från hennes teaterår spela den lustiga stockholmska flicksnärtan Gurli i fru Edgrens "En räddande ängel". Stockholmspubliken skulle med ett ord förunnas nöjet att på tiljan få återse den artist, som under namnet Ellen Hartman en gång spred ungdomsglädjens och det fulländade konstnärskapets glans öfver vår främsta dramatiska scen. Huruvida något sådant uppträdande verkligen blir af torde ännu vara sväfvande. I hvarje fall torde en presentation af friherrinnan Cederström i hennes smakfulla hemmiljö ej sakna sitt intresse.

ALLA BESÖKARE AF SOMMAREns Balliska utställning i Malmö passerade vid uppfarten dit den tilltalande Rönneholmsvägen med dess slösande grönska å ena sidan och å andra en husrad, hvars alla balkonger då flammade af blomsterprakt. I ett af de där gemylliga husen, högst uppe, i en stämningsmättad våning åt södersida, tar friherrinnan Ellen Cederström emot i sin egen lilla salong, där färgerna framkalla samma helhetsverkan som en mästerlig akvarell. Värddinnan i mattblått, en blekgrön möbel, aningslöst lila bland florsthvitt vid fönstren — allt tillsammans blir ett smekande färgackord.

Litet senare får man kanske blick för detaljer, kommer att fångas af sällsynheter, sådana som bruka gå i arf inom framgångsrika patricierfamiljer och som, genom konstnärligt värde i förbund med minnen, göra ett hem rikt på ett sätt, som intresserar.

"Ja, härnere mäter vi nu tiden med stora mått", — börjar frih. C., och den sympaliska stämman har hela sin ursprungliga klangskala i behåll — "ett halfår Balliska och så världskrig ett halfår, och hvem vet hur länge vi ännu måste räkna halfårsvis med kriget... finns det verkligen intresse för någonting utanför detta?"

De, som en gång momentant förnygrades under trollmakten af konstnärinnans glittrande glädthet och naturliga charme, intressera sig alljämt för privatpersonen —

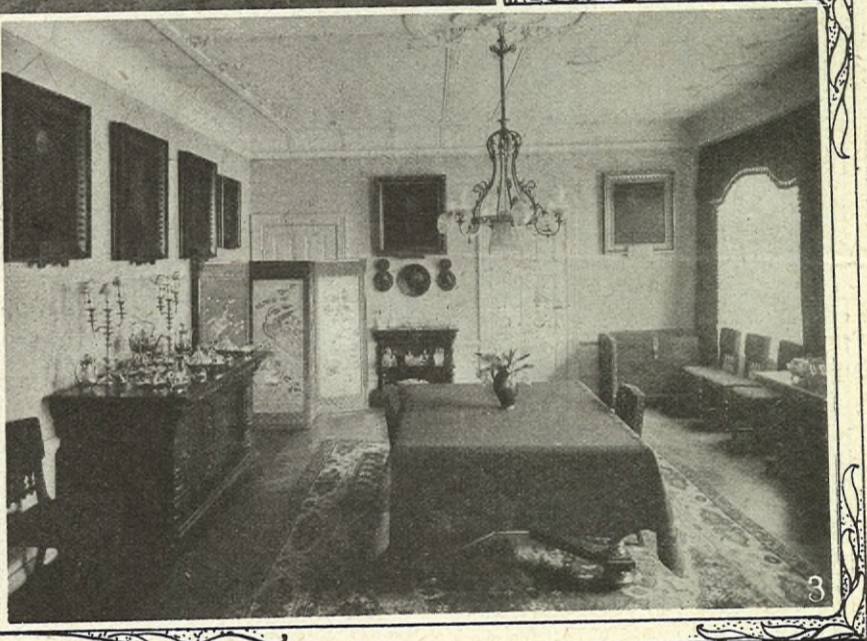
"Ack det är ju så längesedan... Som sagdt: första och största delen af 1914 var det utställningen, som upptog allas tid och tankar. Som kommittéledamot måste man jämt vara i farten. Och som öfverstinna för ett regemente har man i alla händelser inte så litet att stå i, helst en sådan sommar som den gångna. Sedan ha vi, som alla andra, lefvat i krigets tecken och nu som först fått några begrepp om hvad krig betyder. Vi ha arbetat här nere som på andra orter. Bland annat har på slotten häromkring

känsligare än någonsin. Har kriget inte lärt oss något annat ännu, så nog har det utvecklats tacksamhet hos oss för stort och och smått, till och med för sådan småtrefnad, som man förr tyckte var själffallen, men som nu i de härjade trakterna därute blifvit oändligt dyrbar eller oåtkomlig."

"Att läsa all krigskorrespondens tar orimligt mycken tid."

"Det är sant, men jag försummar inte litteraturen för det, jag är ytterst intresserad af allt som kommer ut, det som är för dyrt för inköp

anordnats underhållningsafinrar till förmån för Röda korset."

"Artisterna?"

"Artister voro fru Margit Östberg, född v. Stedingk — hon sjunger förtjusande — och så jag — jag fick ju lof att läsa upp", säger friherrinnan blygsamt. "Så får jag rätt ofta upp till Stockholm, där jag har mina anhöriga och så får jag på samma gång njuta af allt det vackra som gifves — jag är intensivt intresserad af all konst, nu som förr."

"Förr låter så innehållsrikt..."

"Kanske. Men för min räkning finns det bara ett att säga: min väg hade inga törnen. Det var bara härligt, härligt den tid, jag var med. Olga Fähræus, Personne, Thekla Åhlander... ja, allesammans var beundransvärda. Men jag har förfärligt roligt nu också, då jag kommer upp. De Wahl som Hamlet är någonting att se, och det är mycket annat. 'Dunungen' var söt, skall jag säga... ja, men när man så kommer tillbaka till ett hem, sådant som mitt, känner man sig obeskripligt tacksam och lycklig. Man är visst nu

1. Salongen. Friherre och friherrinnan Cederström i bakgrunden. 2. Öfverstens rum. 3. Matsalen. 4. Friherrinnans rum.

Ragnar Küller foto.

får man låna, läsa och följa med kan jag inte låta bli."

"Detta kan fagna arbetare i andens vingård. Den franska litteraturen gör alltså inte den svenska förfång, fast friherrinnan är lika hemmastadd med franskan som en parisiska."

"Ja, att jag talar franska lika bra som modersmålet, det kan jag säga utan att skryta med mig själf. Jag har gått 6 år i Franska klosterscholan i Stockholm och så har jag varit 3 år i Paris och studerat där. Paris... finns det en stad i världen, som öfverglänser Paris? Men hemma är det till slut allra bäst ändå."

"Kan den där lilla hörnbyrån vara franskt arbete? Form och sirater ha samma grace."

"Jag känner dessvärre inte antecedentian. Men om den där ovala skålen på silfverplattan kan jag berätta, att den tillhört prinsessan Sofia Albertina. Och här kan jag ta fram någonting annat med tidsbestämning — det här smycket är en present af Gustaf III till en dam i släkten."

(Den verkligt grandiosa broschen har ett midtparti af utsökta briljanter under en krona

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	3.50	Halft år	4.50
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Månad	0.75	Månad	0.90

Iduns byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. Allm. 6147.
Kl. 10-4.	Kl. 9-6.
Red. Högman: Riks 8660. Allm. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. Allm. 6147.
Kl. 11-1.	Kl. 9-6.
Verkst. direktören kl. 11-1.	Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser:
30 öre å textsida.	30 öre efter text. 35 öre
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	å textsida. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

i guld och emalj och nederst tre långa, briljanterade kläppar.)

"Och härute i stora salongen" — öfverstinnan är lika graciöst snabb i vändningarne som den lilla hjältinnan "I telefon" var det — "härute ha vi gamla ostindiska saker."

Stora salongen är en stilren symfoni i ljus och gyllene med modulationer: rosor, pretiosa, taflo. Den bekanta Karl XV till häst och ett vinterlandskap af Johan Ericson uppfattar jag i hastigheten, men fängslas af en kollektion porslinskatter — vaser af varierande former, genombrutna korgar, potpourripijaser m. m. gammalt ostindiskt, äldre och nyare sachsiskt m. m.

Baron Cederströms stora arbetsrum är fyllt af emblem för hans yrke. Son af en krigarläkt är han själf, som bekant, en af våra dugligaste kavalleriofficerare. Härinne blänka så många sablar från fondväggen, som om hvarje hänsofven krigisk Cederström, Wachmeister eller Ehrensverd fått sina vapen placerade här. De där föremålen borde kunna tala — fonografiskt åtminstone — för att själfva berätta om bragder, där de varit med, om tolfte Karls... Hjältekonungen i kroppstorlek, lyckligt utförd i olja af en kvinnlig talang inom Cederströmska familjen, pryder härinne, och förfäder, målade med den gamla konstens omsorgsfulla penselföring, skåda i orubbligt lugn ned på tidens oro, på sitt sätt representerad af en massa hästtaflor. Dessa sistnämnda återkalla i minnet glansrika dagar i juli med ryttarprestationers ljusande spänning.

Matsalen, ett galleri af släktaflor, lämnar utrymme för den representativa gästfriheten. Så en hall med jakttroféer mot den varmroda mattan — och så till sist i dörren det vänligaste leende af huseis fru.

Det sades på sin tid om Alexandre Dumas d. ä., att han hörde till dem, som kunde bli 70 år och dö "af ungdom".

Friherrinnan Ellen Cederström tillhör den familjen.

GERTRUD RUNCRANTZ.

Fastlag.

AF HANNA SÖDERLUND-HAMMAR.

LYCKAN HADE KOMMIT TILL

Nils Åkessons hus i fastlagstiden, i den tid man börjar feja och pynta och styra för påsken och går i hoppet om en glad och god och fridfull helg, allt under det vårlängtan suger i blodet och tänder ny glans i ögonen.

Nils Åkesson anade ingenting om olyckan förrän den stod med bägge fötterna i hans hus och det ej lönade mödan att köra den utom dörren. Hustrun anade heller ingenting, inte sonen och inte dottern, ty för dem alla hade just det, som blivit till olycka, tagit lyckans strålande gestalt.

Hade de icke varit så säkra på sin sak, hade de nog kunnat märka hvad det var för en gäst, som allt emellanåt knackade på dörren och ville in. Nu ropade de i stället stig på, stig på, tills gästen stod midt ibland dem, gapskrattande och hånande, när han läste i alla ansikten, hur ovälkommen han var.

Men nu hade de ju själfva bjudit honom sitta in och sitta till bords med dem och nu hade de blott att sätta fram sina förråd, allt eftersom gästen fordrade det.

Först var det gården, arf ifrån far till son släktled igenom.

— Nej, sade mannen och hustrun, inte den — bara inte den.

— Nej, inte den, sade sonen, som ju skulle bli gårdens herre med tiden, för mitt lifs skull inte den — utan gården blir jag endast en tjänstedräng. Dottern teg. Hon var ung och oförståndig och gick med andra tankar. Bara gården, tänkte hon, åhja, då finner vi väl på råd. För inte hade alla en gård att lefva af och det gick ändå.

— Hur ni larmar, sade olyckan, så är gården min och med allt, som hör den till. Fälten, skördarna, den sparade skogen, den prisbelönta kreatursbesättningen, silfver och koppar, linneförrådet, spunnet och väfdt här i hemmet och möblerna, gedigna arf- och minnesgods — allt är mitt.

— Jag gifter inte höra, inte tänka, sade hustrun, och till arbete är min hand som förlamad.

Mannen åldrades fortare på några veckor än på tiotal år, men sonens sinne, som alltid varit flyktigt och ostadigt, samlade sig och räknade ut, att lyckan skulle finnas på andra sidan hafvet, dit han skulle bege sig så fort sig göra lät.

— Jag får väl ta tjänst till oktober, sade dottern, för nu lär ingen längre tänka på mig som husmor i sitt hem, och lika så bra kan det kvitta. —

— Du talar som du är opröfvad till, sade modern, du har inte lärt dig förstå ännu hur ägodelarna, Gud ger oss, jämnar sligen vi ska trampa på till lifvets slut. Rikedom, det är andligt och lekamligt välstånd, är den bästa välsignelsen.

Men dottern hade ett leende på läpparna och gömde det för modern. Hon kom utifrån marsolskenet; hade stått under takdroppet vid husknuten och kastat snöboll på den unge drängen. Hon var röd på kinder och våt i håret, ty hon hade fått en hel laddning till betalning. Nu bar hon ett lerkrus med is och vatten och en knippa björkkvistar i handen.

— Ska du leka vår? sade modern.

— Jag ska ha löf till påsk, och så här intill muren ska det nog drifvas fort, jag ska också ha hägg och syren.

— Att du kan ha sinne för slikt i denna fastetid, sade modern suckande, då rundt omkring oss är en utdöd mark, som nu är vårt enda på jorden.

— Åhnej, mor, inte det enda, mor har ju far, och far har ju mor, och jag — Hon teg och blef ännu rödare på kinden.

Modernsatt i väfstolen och randade en mattväf, nu såg hon upp på dottern, som fick brådt att ordna kvistarna i lerkruset.

— Du skulle inte stå och tokas med drängen inför alla människor, sade hon skarpt.

— Och för han är dräng så, dotterns kinder glödde högröda — så är vi ju mest lika nu, han och jag —

— Är du så barnslig så du tror att kärleksgriller bygger ihop ett hem, modern slog hårda slag i väfstolen för att få trådarna i bottenfärgen stadigt samman. Ränderna hade lysande färger, men bottenfärgen var endast grå och svart.

— Om det inte är kärlek, sade dottern, men tystnade, ty väfstolens hårda slag ekade mot något hemligt ömtåligt i hennes eget bröst. Och hon skyndade sig ut för att inte behöfva lyss till ett svar.

— — —

Denna dag är en vårens förebuksdag. Solen skiner, himlen är blå och snön smälter

invid husväggar och trädrötter, där många fårar falla. Utför kvarnfallet dansa isstyckena och inne i skogen har en bäck svämmat öfver och kommer forsande, öfver limgoris och brun sammelsmossa och störtar i bubblande ljud i landsvägsdiket, som också svämmar öfver.

Nils Åkesson går i allt det glittrande solskenet med öron och ögon stängda, in och ut mellan boningshuset och ladugården, in och ut som det onda samvetets oroliga ande och hans själ kvider i de nya bojorna af förakt och hån, förtal och klander och egen fördömande dom.

Nils Åkesson har varit med i ett bolag och satt sitt eget välklingande namn på bolagets växlar. Ingen varnade, bolagets företag föll, och med det fallet faller också Nils Åkesson och hela hans välgrundade hus, och han själf får gå omkring som en utfattig, utskräddad och ömkansfull man. —

— Hvila er litet, far, säger dottern och kommer ut på förstugukvisten, det är kanske inte så svårt som ni tror. Ni har ju aldrig varit fattigt folk, far och mor, men det är så många, och det går för dem också.

Nils Åkesson stannar i sin vandring, men hör inte på, hvad dottern säger.

— Jag tänker, fortsätter hon och famlar efter orden ibland, att när man är två, går nog allting lättare att bära än när man är ensam.

Men Nils Åkesson hör ännu inte.

— Och mor och far, som hållit samman så länge och pröfvat på ondt och godt, då ska väl också kärleken — —

— Hvad för något? Nils Åkessons stängda blick irrar ut öfver det skimrande landskapet.

— Jag menar, att kärleken gör nog sitt till, sade dottern rodnande, ty den unga drängen gick förbi och hörde hennes ord.

— När såg du vuxet folk befatta sig med barnsaker, svarade fadern och började sin vandring på nytt.

Dottern stod kvar på förstugukvisten och såg honom vackla bort, och hennes ögon fylldes af heta tårar.

Drängen kom igen och stannade.

— Jag tror du står och gråter, sade han.

— Jag är nära därtill, svarade hon, jag ville gråta öfver mor och far och alla gamla människor och öfver mig själf också, för får jag lefva, blir jag gammal, jag med.

— Det är långt dit, sade han och stampade i tofflorna, och inte behöfver du gråta för du ska bli gammal, jag har sett fattiga och utgamla människor, som haft glädjen i behåll, fast de fått slita sig fram hvarendaste dag.

— Det där hittar du på, sade hon. Hvad ser du här? Mor förlåter inte, och far går ensam i sin nöd. Så skulle det väl icke vara, har jag tänkt.

— Tittade du inom hos oss, sade han tvekan, så är där mest som du tänkt, tror jag —

— Tala om det, sade hon ifrigt, jag har ingenting sett mer än i detta hus och här är kärleken död och kallas för barnsaker.

— Tala om, sade han, sånt kan jag inte tala om. Men far sliter för inte mor ska slita ut sig, och mor gör på samma sätt för far — och nu har jag sagt det mesta, tänker jag.

— Då tror du, att kärleken kan orka lefva igenom ett helt lif, sade hon och blef rädd för sitt hjärta, som slog i dubbla slag.

— Tror, sade han, jag går inte och tror, men jag ville fresta på — —

Låf kemiskt tvåsa Edrabal och supedräkter hos owoch Ni blir belåfen

Örgryte Kemiska
Tvåff-och Färgeri Aktiebolag Göteborg

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

— Jag ville också gärna försöka, sade hon dröjande och slog ned sin blick inför hans unga, lysande ögon.

— På aftonen den dagen gick solen ned i brinnande skyar bland brinnande trädtoppar och den hvita snön lyste röd som af utspildt blod.

Folk sade, att efter detta kommer det oväder och stormnätter och kanske kan det båda något så svårt som krig och örlig och utgjutet människoblod, som rinner bort i sanden. —

I den röda skymningen sitter Nils Åkessons hustru och randar slut på sin väf och förvillas ofta af någon, som går omkring i rummet och frågar och frågar. Hon försöker att icke lyssna, men frågorna blifva allt enträgnare, så att hon måste svara till slut för att blifva dem kvitt. Hon vet väl, att det är olyckan som talar, gästen, som blifvit bordsgranne i huset.

— Har du nu gifvit mig allt, säger den, gård och grund, hus och hem, allt hvad som finns?

— Ja, allt, svarar hon.

— Men jag ger dig i alla fall lycka i hand så att du kan söka i alla vrår och gömmor. Hihtar du något där, som är undanställdt som skräp och ändå är användbart, så får du behålla det.

— I mitt hus har det varit ordning och reda, säger hon, hvar sak har haft sin rätta plats, men efter jag nu är utfattig, får jag begagna äfven det kasserade — så jag skall lända din lycka och söka i vrårna.

— Nu var väfven slutrandad och hon lade skyteln ifrån sig och nystade samman det öfverblifna garnet.

Den röda skymningen hade mörknat och genom fönstret såg hon mannens ostadiga skugga och längre bort, från ladugården kommo dottern och drängen med kvällsmjölken, som de buro emellan sig i en stor så. De gjorde sig inte brådtom och tycktes ha mycket att tala om. Hon tänkte gå ut i dörren och ropa dem till, ty det förtrot henne att dottern stod på så förtrolig fot med en tjänare, men så kom hon ihåg, att nu var hon jämnställd med honom och så lät hon bli. Hon blef i stället stående och betraktade de tre människorna i skymningen. Skuggan, som vacklade, vred sig och krympte ihop, det var hennes man. Vid hans sida hade hon troget arbetat och sträfvat i tjugufem år och under hennes händer hade välståndet blomstrat rikare och ingenting hade hon dragit ifrån det hus, som blifvit hennes hem. På hennes inrådan hade mannen gått med i bolaget, som blifvit olyc-

kan, men det var inte hennes fel, att han burit sig barnsligare åt än ett barn. Hon hade god lust att be honom få aftråda ur tjänsten nu och draga åt annat håll för att där kunna finna en tufva att bygga sitt hem på. Men folk hade redan varit inne mer än en gång och bedt henne fara varligt fram, ty hon kunde annars få stå till ansvar för Nils Åkessons förstånd och lif.

Och senast hade pastorn varit där. Pa-

— Ja det, sade hon, blir nog ärligt visadt. Och vreden flammade upp som en eld i hennes bröst, men pastorn märkte det inte.

— Goda dagar ha ni alltid haft, ni få tacka Gud för hvad som varit och börja på nytt. —

— Tror pastorn man börjar på nytt vid våra år, sade hon.

— Så gamla få vi aldrig bli att inget nytt kan framväxa hos oss, svarade han och sedan gick han ut för att uppsöka mannen och tala med honom.

— Barnprat, sade hon, när hon tänkte på hans ord, tokprat, tillade hon, när hon såg de båda unga komma glammade som vore bekymmer och sorger fjärran därifrån.

Nu veko de om husknuten och gingo in i köket, men mannen vacklade omkring som förut.

— Det går nog aldrig väl detta, sade hon, det är bäst han kommer in och jag gör upp eld, så han får värma sig, och sätter fram kaffet på bordet.

När allt var färdigt, bjöd hon mannen stiga in och satte en stol till honom och hällde kaffe i hans kopp.

— Hvad är detta, sade mannen, hvad är det du vill? Hon makade bränderna samman så att elden flammade upp och fyllde rummet med ljus och värme.

— Nu ska vi komma till tals, sade hon, nej inte om olyckan, den talar för sig, men alla åren har jag väntat att det skulle bli tid till något annat än arbete, men det har inte gått förrän nu.

— Vi ha inte så mycket att beställa nu längre, sade han suckande. Hustrun tog en sax och klippte ner mattväfven och rullade ut den på golfvet.

— Det var granna mattor du väff, sade han, men hvar har du nu ett golf, som kan prydas med dem?

— Vi få söka, sade hon, hvad andra vunnit vid våra år har vi nu förlorat, och hvad andra förlorat, ska vi kanske finna. —

— Jag vet inte hvad vi skulle finna om det inte är fattigdom, sade han, och den behöfver vi inte söka.

— Hvarl år ha vi haft påskagille för släkt och vänner, sade hon, och jag hade tänkt att det skulle bli på samma sätt i år, men nu tar fastlagen brödet ur våra händer. Det blir ett annat slags gille nu.

Hon teg och strök med heta händer öfver sitt blanka bruna hår, som ännu icke fått stänk af grått. Hennes kinder voro röda och ögonen hade en glans från ungdomsdagarna. Mannen satt och såg på henne och det var längesen han haft tid till det. Hustrun tog lerkruset med björkkvistarna och satte på bor-

Marsnatt.

Gyllene och bleka glimma stjärnor öfver lindarna

— *gyllene och bleka, som Maria mjuka hår —
Trädens kronor vagga under smekningar från vindarna,
skälfva som i aning om en ljus och fager vår.
Fuktigt svart är marken och sjön går öppet fri,
sjunger, sjunger sakta en vårens melodi.*

*Gamla gårdar sofva så lugna som om tiderna
spårlöst runnit undan i en lycka, from och vis;
långt ur fjärran klingar det från backarna och liderna,
klingar, klingar sakta utaf smältande is.
Skuggor glida grå mellan skogar och by,
mötas, glida samman, försvinna och fly.*

*Fatta döda minns jag, som vandrat ha på vägarna,
händerna, som knutits omkring lie och plog,
läpparne, som längtade mot kyssarna och bågarna,
glansen uti ögonen, som lyste och log;
dansen till en gigande och nigande låt,
skrattet, som så ofta fick en klang utaf gråt.*

*Högt och stumt står vårdträdet, minnande hur ödena
stego utur myllan med kraft af vårlig saf,
kämpades och brottades och hur till sist dock flödena
enades i evighetens mäktiga haf.*

*Ett dock, ett var evigt: de gyllene ljus
tända öfver lindarna kring sofvande hus.*

*Ett dock, ett var evigt: de gyllenbleka lågorna
brinnande för marsnattens dragande bris;
ett dock, ett var evigt: de nattblanka vågorna
ringande mot strandbräddens stenar och is,
ringande i natten mot strandvass och tång,
sjungande för natten sin eviga sång.*

Hilding Wibling.

storn, som fått både mjölk och kalfstek och söstost och oslkaka, när det bar sig. Hon hade väntat, att han skulle vara den rätte tröstaren och förstå hvad hon ensam hade att lida. Men prästen var ung och fattig och talade andra ord.

— Nu, mor Lina, sade han, får ni visa folk hur det går till att hålla samman och älska i nöden.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut
STUREGATAN 8 - STOCKHOLM

för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung- och hjärtsjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta m. m. **Teslabehandling** vid sömnlöshet.

Mattor

Linoleum 200 cm. bred 3: 25, 3: 75, 4: —.
Linoleum genomgj. 200 cm. bred 5: —, 6: 50, 7: —, 9: —
Älta Orientaliska, Kidderminster, Bryssel och Schagg i alla storlekar, sednaste nyheter.

4 St. Nygat. — OSTERLUND & ANDERSONS A.-B., STOCKHOLM. — Hötorget 11

det för att dölja de känslor och den oro, som stunden förde till henne.

— Vår försöker vi vid denna tid, sade hon leende, hon vill ha de här kvistarna till att grönska och tänker visst få hägg och syren också.

— Hvarför jollra om sådant, sade han, ser du någon utväg kanske?

— Det är mycket, som inte är utbrukat ännu, sade hon tankfullt, och detta skall hjälpa oss igenom. Drar du dig till minnes, vet du nog, att det är mycket vi ställt åsido och ej tyckte oss ha användning för i de goda dagarna, men nu får det komma till heders.

— Hvad är det som du tror på och som ska hjälpa oss igenom — jag vet ingenting — inte vet jag heller någonting, som blifvit åsidosatt af oss. Han suckade tungt och såg ut i rummet med sin stängda blick.

— Många namn kunde det bära, sade hon, och ett är kärlek. —

— Hur? sade han.

— Ja, välj själf ett namn då, sade hon och rösten var upprörd, men jag vet, att den kärlek vi lofvade vid altaret, den ha vi inte handskats rätt med.

Mannen svarade inte och hustrun gick och rullade upp sin mattväf i hela dess längd, sedan började hon rulla samman igen.

— Nej, låt den ligga, sade han, den lyser upp och gör rummet här så nytt. Och när han såg på hustrun, blef hans stängda blick plötsligt öppen och klar.

— Det du talade om, sade han långsamt, den synden må Gud förlåta och bortfaga.

— Ja, må Gud förlåta och bortfaga, svarade hon ödmjukt och tog mannens framräckta hand i sin.

— Jag ser det grant, utbrast mannen, jag ser hvad jag aldrig sett förut, att fastetid kan gå före högtid och att ingenting är förspildt, hvarken glädje eller sorg, hvarken lycka eller olycka — eller något i en människas lif.

Sveriges drottning, landets mor.

DET HÄNDER OFTA I LIFVET, att den gemensamma sorgen förbinder människorna med de starkaste banden. Inför oron och faran får man en längtan att sluta sig närmare hvarandra, och de, som inför lidandet stå modigast, blifva andras stöd och trygghet.

Drottningen har allmer ingifvit Sveriges folk känsla af stöd och trygghet och när hon nyligen yttrade: "Jag vill så gärna få kallas för Sveriges mor," då erbjöd hon sig själf att bära det namn, som tusende och åter tusende svenskar redan i sina hjärtan gett henne.

Jag önskar, att alla kunnat se den glädje och rörelse, som öfverväldigade drottning Victoria, då hon den 12 mars trädde in i Hvita hafvets festsal på Stockholms slott för att mottaga kvinnornas gåfva.

Högt upp mot väggarna voro gråa vallar uppbyggda, som hängde samman med den stora fästningen i fonden.

Från norr och söder, från öster och väster hade gåfvor kommit i form af hemstickade ylleveror, som efter drottningens önskan skall utdelas till vårt lands försvarare.

Och ett stort bord var täckt med adresser och bref i myckenhet.

"Jag skall läsa alltsammans med andakt", sade drottningen.

Och att så sker, därom kunna vi vara öfvertygade.

"Jag är så ödmjukt tacksam och rörd,"

fortsatte hon, vänd till de närvarande, "ni måste alla hjälpa mig att tala om, hur tacksam jag är, säga det så, att alla förstå det."

Drottningen stannade länge kvar vid bordet, där alla namnsdagsbrefven lågo. Hon ville genast taga del af så många som möjligt. Och hon greps af rörelse öfver alla äkta känslor, som tagit ordens form. Där lågo adresser, tecknade med finaste prent på pergament, men där lågo också hundratals små lappar med ovan stil på tarfligt papper. Allt kommer att gömmas bland de käraste skatterna på Stockholms slott.

Kärlek är också för en drottning den bästa klenoden.

Innan några utdrag göras ur de många brefven, vill jag återgifva ett erhållet meddelande från Dalarna, som är nog så typiskt för de känslor, med hvilka förslaget om en namnsdagsgåfva till drottningen mottogs på landsbygden.

"Då budskapet kom, att Sveriges kvinnor ville hedra sin drottning och bringa sin hyllning den 12 mars, gick det en varm våg äfven genom Dalarnas skogsbygder. Det blef rådplägning i de små kojorna och de större gårdarna, hur man skulle hinna med att sticka strumpor, värdiga en drottning, ty "riktiga", som dalfolket säger, skulle de vara med "långa skaff" och "stora fötter". En dalapojke, som var konstskicklig att rita, fick i uppdrag att måla en adress. Gummor och flickor skrefvo själfva sina namn, och bara en enda plumpade.

Folket här på Ulfshyttan tyckte, att de hade liksom en företrädesrätt att vara med, när det rörde en sak, som skulle "gå till kungs". Gustaf Wasa själf hade ju en gång ägt Ulfshyttan, det hade de väl reda på, och drottning Kristina hade lekt här som barn och ridit på hästar, skodda med silfverskor, sägs det. Så folket i den här trakten känner allt de kungliga se'n gammalt.

Många af dem, som varit med om att sticka, ha lefvat så fjärran från stora världen, att de aldrig varit i en stad eller ens åkt på järnväg, men sitt kungahus ha de godt reda på" — — —

Så skref "frun på herrgården", som fick i uppdrag att laga så att sändningen kom ordentligt fram.

Och nu några utdrag ur de många brefven till drottningen, som godhetsfullt tillåtit, att de införas i Idun.

Om ock orden variera, tolka de alla tillgifvenhet och kärlek från gammal och ung, fattig och rik.

Med darrande handstil äro följande rader nedskrifna:

"Ett par strumpor till Victoria, förfärdigade efter bästa förmåga af en 87-årig gumma från Helsingland, som minns 5 af Sveriges regenter och deras drottningar (landets moder, som de kallas af oss gamla). Jag läser tidningarna och ser hur krigen rasa. — Gud bevara vårt fosterland."

Och en 86-åring har skaldat följande strof:

"Min hyllningsgård är ringa,
Men hjärtats kärlek stor.
I offret jag kan bringa
En tacksam kärlek bor."

En sjömanshustru har diktat i rask marschtakt:

"Hurra för Sveriges Drottning, för landets ädla mor,
Hvars kärleksfulla omsorg mig syns så vacker, stor,
Må mina muddar värma, till dess de tjänat ut,
Gud gifve krigets fäsa till dess ock vore slut."

En, som bor i Gelsta by, berättar: "Jag är 75 år. Min farfar talte om att han var med i krig 1809. En liten present till vår Elskade Drottning på Victoria."

Och moster Janna har skrivit till sin sy-

sterson Anders ett bref, som han låtit medfölja hennes gåfva, för att drottningen skulle få se, att han ordentligt uträttat mosters uppdrag. "Vill Anders" — så skrifer hon — "säg till drottningen, hur tacksamma vi äro mot henne för alla bekymmer och all omvårdnad hon har om dem, som ligger ute på vakt. Lefve vår ärade Drottning!"

Inte nog med kvinnornas firning. En, som tecknar sig Söderbykarl, afger detta manliga löfte:

"Skulle nu, som i framlidna tider
vi hemsökas af främmande här,
då skall Sveas blod
ge sitt folk nytt mod,
därom minnet vittne bär."

Bland den stora massan gåfvor från svensk skolungdom står ett par små sparbössor af lera med skramlande slantar.

Det är en gåfva från några småttingar.

När sparbössan skulle sändas, voro barnen så ifriga att det tydligt skulle antecknas för hvad ändamål innehållet skulle användas.

"Mor måste skriva på att pengarna ska vara till försvaret, annars kanske drottningen tror att dom ska vara till hushållet, tror inte mor det?"

Från Jockmocks arbetsstuga i Lappmarken finnas flera små bref, som tala om att strumporna äro stickade "med stor glädje på lediga stunder", men i ärlighetens namn berättar lilla Elisa Rabb, att garnet är skänkt af andra.

En lärorik historia gömmas bakom dessa enkla ord: "Från en fattig, men nöjd och lycklig hustru i Borås".

"Märta Bengtson 80½ år", står skrivet på ett papper. Därunder är ristadt: "dog i går. Hennes sista arbete."

Olands kvinnor ha prydt sin adress med en teckning af Mörbylänga hamn jämte en öländsk väderkvarn. Tillägnet lyder:

Ah! Drottning god,
Hvars fålamod
Och kärlek aldrig tryta.
Din kärlek visst
Skall ock till sist
Det ondas motstånd bryta.
Och om vår frid
Förbyts i strid,
I krigets natt vi sänkas,
Skall i Ditt namn
Nås segerns hamn,
Victoria oss skänkas.

Malmö, Uppsala, Gefle, Karlskrona m. fl. städer ha jämte stora gåfvor bifogat konstnärliga adresser.

Ja, denna nationalgåfva, där maska fogats till maska, har egentligen mycket att säga äfven dem, som varit med om att ge den.

Vi kvinnor ha, inte sant, under arbetet känt enighetens glädje, sammanhållningens syskonskap, allt under det vi inriktat vårt mål på firandet af en kär högtidsdag.

Nu är dagen öfver, och vi ha lagt undan våra stickor och återtagit vårt hvardagslifs värf.

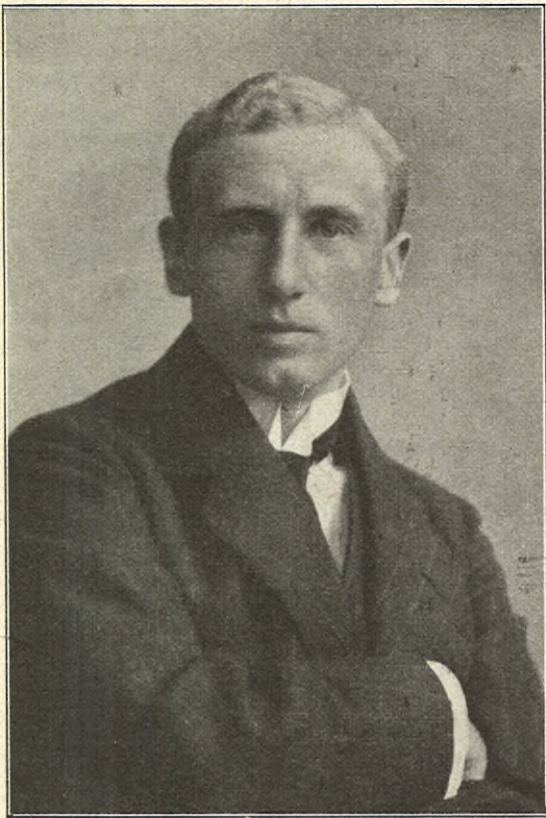
Hur välsignadt skulle det inte vara, om vi genom det avslutade samarbetet lärt oss bli rädda för att "tappa maskor", att förlora det bindande syskonskapet, som kan göra oss till en stark nation.

Vi behöfva väl nu mer än någonsin få känna oss som ett enigt folk, villigt att bilda kedja kring land och kungaborg.

Sker så, då har inte den blinda Bengta Lind i Glimåkra profeterat falskt, då hon slutar sitt långa hyllningskväde till drottning Victoria med dessa ord:

"Må sig hoppets öga höja
Upp mot dagar icke sedda än.
Solens ljus skall skingra molnens slöja,
Och i sommarregn förvandla den."

JULIA SVEDELIUS.

Dr Ivan Bratt.

Tankar kring motboken.

INNAN MAN DISKUTERAR Stockholmssystemet måste man vara klar öfver hvilka premiser man utgår från. Antingen anser man, att här inte konsumeras mera sprit i Sverige än ungefär rätt och billigt och hvad däröfver tilläventyras är, det är den supandes ensak, och då måste ju ett kontrollsystem som det af doktor Bratt uppfunna och af Stockholmssystemet praktiserade vara det onödiggaste af allt, vore det än det första ofelbara system på jorden. Eller också anser man att vårt land har en alkoholfråga, som måste lösas, om vi skola bestå i kampen för tillvaron, och då diskuterar man Stockholmssystemet som ett praktiskt försök därtill, som syftar att vara på en gång så effektivt och så drägligt för individerna som möjligt.

I denna lilla betraktelse öfver Stockholmssystemet utgår författaren från den senare förutsättningen, öfvertygad att det existerar ett svårt missbruk af sprit, inte blott, för att inskränka oss till Stockholm, hos de notoriska drinkarna, utan hos tusentals medborgare, som genom alkohol nedsätta sin arbetskraft, direkt och indirekt försämra sin ekonomi och göra lifvet värre än det behöfde vara för sig själfva och sin omgivning.

Om här alltså föreligger ett tillstånd, som är skadligt och bör förbättras, blir frågan: hur skall detta ske? På öfvertygelsens väg? Mycket har genom nykterhetsvännernas arbete åstadkommit på den vägen, men genom att själfva arbeta för förbud, ha de erkänt, att de icke hoppas att genom uppfostran ensamt nå till folknykterhet. Af samma uppfattning är doktor Ivan Bratt. Men medan de organiserade nykteristerna icke se någon annan utväg än förbud mot spriten, har doktor Bratt som nykterhetsreformator slagit in på en egen väg. Han har försökt verksam kontroll öfver spriten för att förhindra dess missbruk, försökt, för att använda hans egna ord, att finna en försäljningsform för sprit midt emellan dem, som användas för kaffe och arsenik. Detta är naturligtvis ett mycket mera kompliceradt tillvägagångssätt än det förbudsifrarna yrka på. En begrafd orossiftare är mindre svårhandterlig

än en fången, som dessutom skall garanteras en viss rörelsefrihet.

Doktor Bratt trodde emellertid på utförbarheten af sin teori, och Stockholms stadsfullmäktige gåfvo honom ett tillfälle att pröfva den, då de lämnade försäljningsmonopolet på sprithandeln åt Aktiebolaget Stockholmssystemet, där doktor Bratt blef verkställande direktör.

Att redogöra för Stockholmssystemets ledande principer för en publik, som redan uppträdt som sakkunnig, skulle vara nästan insinuant.

Författaren söker också endast att klara sina egna begrepp, och deras, som möjligen ännu icke sagt sitt ord i saken, genom att fastslå, att Stockholmssystemet riktas hufvudsakligen mot den okontrollerade utminutereringen. Sedan Göteborgssystemet inskränkt krogsupningen och utrotat kroglifvet, förvandlade litern i stället hemmen och portgångarna till krogar. Inköpsrätten var nämligen obegränsad och någon kontroll ens öfver de ökända alkoholisterna icke möjlig. Stockholmssystemet lägger nu hela kundkretsen under kontroll — det är här som skon klämmer — utesluter ur densamma alla notoriska alkoholister och inskränker hvarje individs kvantum till 16 liter i kvartalet, hvilka liter utportioneras med vissa mellanrum, så att efter köp af en liter fem dagar måste förflyta, innan något inköp kan ske och att större inköp än tre liter på en gång ej kan göras. Licens beviljas dock från den senare bestämmelsen, som är tillkommen för att hindra att motboksinnehafvare spara sina dyrbara 16 till slutet af kvartalet och sedan hydr ut sin motbok med förljänst eller också tar ut allt på en gång och sedan tvingas att skaffa sig sitt kvantum genom att köpa sprit utom Stockholm.

För att nu icke detta åtsramande af utminutereringen skall ha till följd att spritkonsumtionen stiger i motsvarande grad å restaurangerna, har Stockholmssystemet i sina kontrakt med de restauratörer, på hvilka det öfverlåter en del af sina rättigheter, inryckt en bestämmelse, hvars effekt är den, att restauratörerna icke förljåna något på att öka spritomsättningen öfver den genomsnittliga. Att hela sprithandlingen bör skiljas från det privatekonomiska intresset, är en af systemets ledande principer.

Detta system har nu tillämpats i ett år i Stockholm, det är också antaget — antingen i oförfalskad eller något modererad form — i ett stort antal svenska städer. Dess praktiska utförbarhet är alltså bevisad, dess direkt påvisbara resultat i form af minskad spritförsäljning med öfver 2 miljoner liter, sänkning af fylleriförseelserna med 33 proc. och deliriumfallen med samma procent ligga redan klara i siffror. Dessutom föreligga talrika vittnesbörd om den verkan motboken haft icke bara på fyllerister och deliranter men också på själfsväldssuparna. Långningen på arbetsplatserna, tack vare hvilken många arbetare fått sitt kvantum redan tidigt på förmiddagen med den effekt för resten af hans arbetsdag, som lätt kan tänkas, har minskats i hög grad, och många hustrur ha vittnat för diakonissor, församlingssystrar och hjälpbyråernas personal om den stora förändring till det bättre, som med motboken inträdt i hemmen.

Systemets irrationella faktor är emellertid kvinnorna, och detta emedan de som regel äro nyktra. En motbok i en kvinnas hand kan betyda 64 liter på året lösgjorda och åtkomliga kanske just för den man, för hvilken man velat hindra tillgång till sprit. Kvinnornas motboksansökningar ha därför måst gran-

skas strängare än männens och beviljas snäfvare, och öfver deras liter har vakats med större misstro än öfver dem, som en man tagit ut, allt detta för att icke genom kvinnorna hela systemets effektivitet skulle äfventyras. De lojala få på detta sätt i viss mån lida med de illojala, hvad de dock på det hela taget burit fämligen lugnt.

Om Stockholmssystemet hvilade uteslutande på kortsystemet skulle dess framgång vara gifven. Men det bygger också på de hyggliga medborgarnas förmåga af öfverblick, sinne för sammanhanget och villighet att låta sin frihet något beskäras för deras skull, som icke fåla vid den obesuren. För ögonblicket ser det ut som om doktor Bratt räknat för optimistiskt med befinthigheten af dessa egenskaper, som om han underskattar svenskens obändiga frihetsbegär.

Ty kring Stockholmssystemet rasa opinionens stormar, och doktor Bratt — icke stadsfullmäktige, som lade makten i hans hand och bolagsstyrelsen, som leder den — doktor Bratt har kreerats som symbolen för allt det tryck, hvaraf individen lider i samhället. Svenska folket betraktar motboken med en Entrüstung, som lofar att det kommer att bli förfärligt om en dag en mindre periferisk frihet än den att köpa sprit i obegränsade kvantiteter trädades för nära.

Kvinnornas hållning inför motboken är rätt egendomlig. På deras loft kommer oftare drinkaren än drycken, de reda sig i det stora hela genom lifvets besvärligheter utan den momentana befrielse och lättnad, som spriten ger. De inta en oberoende ställning till spriten och behöfva inte krusa den.

Man kunde därför anta att de borde med ett visst roadt småleende iakta det förfärliga larmet omkring motboken, där de inte direkt hade anledning att glädjas öfver densamma.

Nu ser man kvinnor inom de bildade klasserna deltaga i indignationen mot Stockholmssystemet, men indignationen gäller icke så mycket de inskränkningar, som drabba dem själfva, de uppröra sig för sina mäns räkning. Då man ser en älskvärd frus gränslösa medlidande med sin man eller son, som måste underkasta sig det förnedrande tvånget med motbok, frågar man sig, om icke medkänsla med de kvinnor ur en ringare klass, som genom motboken fått en lättnad i sitt lufs tunga börda, skulle klä henne väl så bra.

Stockholmssystemets start har icke gått i opinionens medvind. För att vinden skall kasta fordras det först och främst, att publiken vänjer sig vid restriktionerna liksom systemet vid att förvalta dem. Vidare att den öfvertygelsen vinner insteg att det hela gör en nytta, som är värdt kostnaderna och besväret. Sedan torde knappast den individuella frihetens locksång längre besticka ett folk, som "i den gamla goda tiden" fått underkasta sig strängare restriktioner än doktor Bratts för den allmänna nyttans skull utan att det förslafvats.

"Allt som offrats på att förbättra de sociala förhållandena det kommer hundrafaldt igen, och all underlåtenhet kostar oss nu dubbelt", är en lärdom, som nu under kriget kommer från Tyskland.

Med den erfarenheten för ögonen blir det litet svårt att på en maning att underordna sig för det helas bästa svara: Allt för fosterlandet, utom rätten till den 17:de litern och följande, som jag dock inte behöfver — hvem tar ni mig för!

E. W.

Hur svensken "miss-handlar" sig.

"Köp rara spetsar från Arkangeland".

ET SMALL I KNUTARNA, DRIFVAN gnistrade och ulfven tjöt på fjärden vinterhungrig, men rödt och varmt sken det genom de immiga fönstren till prästgårdens arbetsstuga. Stockeld glödde från bakugnsspiseln och i en halfkrets trädde spinnrockarna i sky af blånor. Prästmor höll rockstuga, hade efter ortens sed inbjudit gummor och flickor att spinna upp allt blaggarnsstry för året.

Det knarrade på bron och en immsky vältrade genom dörren med något fastare innehåll. Det var en högrest, rimfrostskäggig och något styf karl, som tog sin kramlåda från ryggen, såg sig om sade något kärft:

"Är det någon, som vill handla Vadstena-spetsar?"

Hejdande händer hade lagts på spinnrockshjulen.

"Ne-er!" svarade prästmor långdraget, där hon stod i något bestyr med trakteringen på skänkskåpets klaff bakom sina tre spinnande döttrar. Hon såg närmare på karlen och sade med vaknad köplust:

"Har du dyra spetsar då?"

"Ja, hvad bryr sig frun om, huru dyrt man säljer, när hon inte tänker köpa något!" lät handelsmannen buffert.

Öfver knarrande farstun välte åter en sky genom dörren. Den afsöndrade som kärna en af kramskåpet nedböjd, långgråskäggig tomtgestalt, småfjantig, snäll och beskedlig i grönt förkläde och det långa håret benadt midt öfver pannan. Det var "den brunskäggsyfvige Ontrus", en känd gestalt i "Älgskyffarne" af Runeberg, men nu på norrländsk botten, gammal och grånad till skägg och hår.

I en handvändning hade tomten slängt fram sin skäppa midt på golfvet, öppnat locket och bredt ut en frestande syn för lysna kvinnoögon.

"Köp rara, fina, granna spetsa från Arkangeland!" manade tomten behändigt med utbredda händer och en hvit, frisk tandrad blänkande i eldskenet ur gråskäggets remna.

"Äh herre gud, är det spetsryssen?" låta ropen nästan fägnasamt från spinnrockarna.

"Ja, ja, spetsrysse från Arkangeland! Inga spetsa ä' så granna, fina, rara som de ryssespetsa! Inga spetseryssa ha så fina ryssespetsa som de ryssespetsa från Arkangeland. Köp spetsa från Arkangeland. Lilla mamma, köpe den lilla spetskråka för lille dräng!"

"Hvad kostar hon då?"

"Micke billig, ganske billig, nästan för ingenting. Hvska åt mor, icke säga högt."

Spetsryssen hviskade och tillade sedan högt med fingret lyft till skälmskt hot: "Bara, bara för mamma. Icke så billig åt annan mamma, nej, nej!"

Ur kjölfickan flög börsen så gladeligen lätt, slanten smögs från hand till hand och affären var gjord i en handvändning.

"Hvad kostar den här garneringen då?" sporde en ny spekulant.

"Lite, lite! Törs icke tale hög, bara hvska åt lilla jämfu!" Och ofvanpå hviskningen kom regelrätt: "Bara för lilla jämfu! Icke så billig åt jämfu i annan gård!"

Spetsryssen hviskade och spetsryssen gjorde affärer hela raden utefter. De, som ej hade slanten till hands, fingo den så hjärtans gärna till låns af prostmor.

Och till slut vände sig spetsryssen till den strame Vadstena-handlaren, som stod där vid dörren, en bild af förtrytelsen själf.

"Köp spetsa från Arkangeland! Inga spetsa så granna, fina och rara som de spetsa från Arkangeland!"

"Jag är spetshandlare själf, jag!" röt Vadstenamannen förbittrad.

"Ja, ja! Spetsesvenske!" hånade utlänningen, slängde skäppan på ryggen och gick att söka en ny, vinstgivande marknad.

Prästmor stod i betraktelse af en lillbarnskråka och sade:

"Så behändig hon är och så klädsam hon blir åt gossen! Men nog är det synd ändå att inte sådant här kan göras inom landet, så att slantarna finge stanna kvar."

Nu var det något, som oemotståndligt ville komma till uttryck i Vadstena-mannens mun. Och omsider bröt det sig med harmful explosion ett genombrott ur hans styfva skal:

"Ja, si det kan jag tala om för frun, att allt hvad som köptes var, så visst Gud nåde mig syndare, ingenting annat än Vadstena-spetsar hvarenda pinal."

Ur lådan slängde han fram sina varor på en ledig stol vid spiseln. Häpna ögon rundt omkring sågo ideligen samma mönster, samma former och storlekar.

"Jamen hocken är billigare, du eller ryssen?" kom så hela laget's fråga i mångstämmig kör.

"Billigare? Det kan ju inte häken säga! Huru kan jag veta hvad han tog, då skojaran där fick fara och liska och smyga med er så där!"

Vadstenamannen angaf sina priser. En stund stod hela kvinnolaget som förstenadt, men så bröt harmen ut:

"En sådan skojar! En sådan fähund till karl! Men hvarför kunde inte du ha sagt ett ord, så hade vi sluppit misshandla oss så bedröfligt?"

"Det hade jag nog i tanken, men hvad rådrum fick jag! Käffen gick ju på slarfven där som en annan kråkslamra. Och sen var det frånsagdt, att ingen ville handla med mig. Nu har jag åtminstone visat hvad ni ä' för dumskallar allihop!"

"Ja, bara handelsman lefver på det så!" tyckte prästmor, medan handelsmannen förbittrad kastade ihop sina varor.

Och utan hälsning skred han nedböjd under bördan ut i den bistra vinterkvällen.

O. H.

San Francisco-utställningens första akt.

Bref från Iduns utställningskorrespondent.

SAN FRANCISCO-UTSTÄLLNINGEN har i dag öppnat sina portar. Med ljut, jubel och allehanda oväsen väcktes staden i morse. Tidningarna hade på förhand förkunnat att alla ånghvisslor, mistlurar och klockor skulle väsnas så mycket som möjligt mellan kl. 6 och 8, för att inviga denna dag, som öfver hela Californien hållits som helgdag. Människoskaror, uppgående till öfver

Ärade

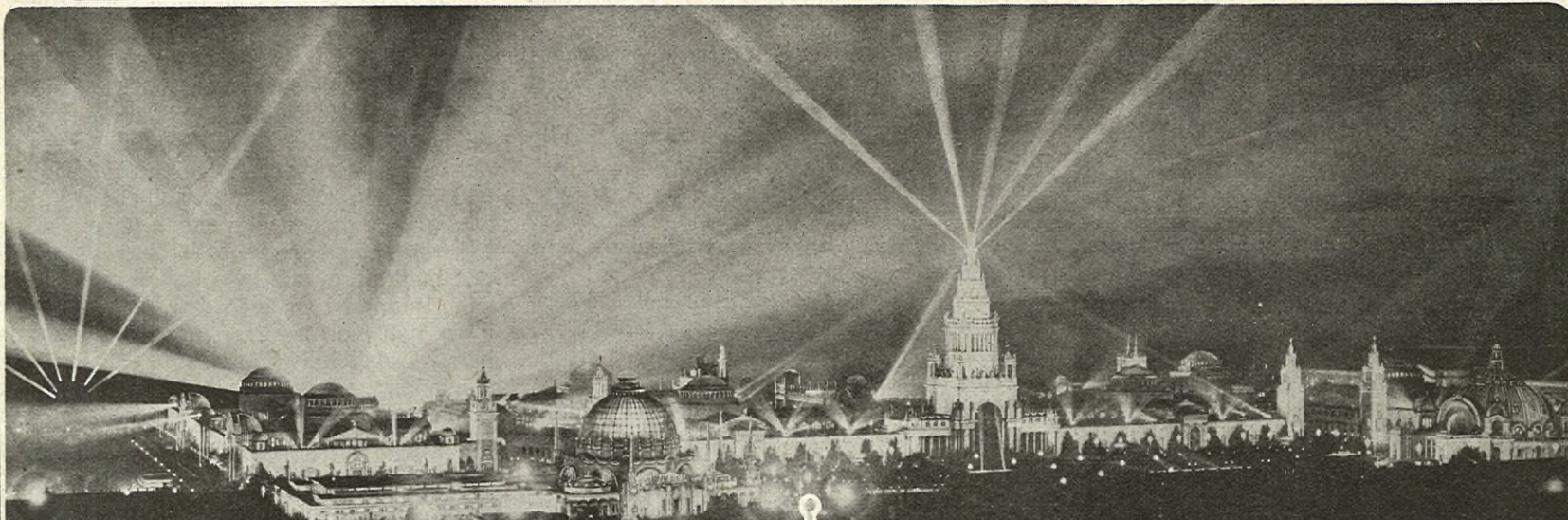
kvartalsprenumeranter

erinras om att nytt kvartal nu tillstundar, hvadan det är nödvändigt, för undvikande af afbrott i expeditionen, att prenumerationen skyndsammast verkställes.

tvåhundra tusen, ha i en oafbruten ström rört sig mot samma mål, utställningen vid Golden Gate.

Men vädret! Det mångomtalade härliga klimatet och den ständiga solen! Ja, lyckligtvis höll sig regnet borta just den dagen, men det var nätt och jämnt. Natten före öste det ned och den 20:de var en solig men kall och blåsig dag. Regn har under de par veckor jag varit här, hört till ordningen för dygnet, och med storm och kyla har det oftast kommit. Knappast en enda dag ha galorna varit torra, och man skall ej tala om hur marken inne på utställningen sett ut. Och detta tillstånd har rådt sedan jul. "Bäst det regnar, kommer det en skur", kan här tillämpas. Det fina rykte, San Francisco har om sig, beträffande klimatet, stämmer alltså icke in, dock påstås här, att det är exceptionellt dåligt i år. Maj skulle ju här stanna året om, medan vintern går upp till Sierra Nevada. Ja, nog är det vinter i Sierra Nevada och där är underbart vackert med väldiga snömassor.

Tidningarna ha, naivt nog, påstått att utställningen vid öppningsdagen skulle in i minsta detalj vara ett avslutadt stort helt. Detta kan vara sanning beträffande exteriörerna. De byggnader, den amerikanska kommittén åtagit sig uppföra, ha sedan någon tid stått färdiga, och göra ett präktigt intryck, men inom deras portar är ännu så godt som intet att se. Några ananasfrukter här och där i Horticulture eller halfinstallerade monter i Education äro blott undantag i labyrinter af tomma rum. Men det hela blir nog storartadt och intressant inom ungefär en månad. Det område, som hunnit längst, är Fine Arts. Konstpalatset med sina mäktiga, vackert färgharmoniska kolonnader, speglande i laguner, där sjöfåglar lifva vattenbilderna, hör till utställningens vackraste arkitekturverk. Därinne är man bäst i ordning. Outfrötlig arbetskraft och varmt intresse ha eldat de styrande inom dess murar, och den amerikanska konstkommittén, med professorerna Trask och Hashi i spetsen, torde vara öfverträfflig i tillmötesgående. På utsatt dag kunde också "konsten" slå upp sina portar och visa långa räckor af vackra salar, där Amerikas konst tyckes vara rik representerad. Dock var ingen nation fullt färdig. Ett icke så litet hinder har legat uti såväl en besvärlig väggkonstruktion, som ock uti onödigt omständlig fullbehandling. Förutom Amerika kunde Sverige öppna 3 salar, Holland 2, Kina 2, Japan 5. Närmast intill Sverige kommer på en sida Argentina, som ännu icke öppnat en låda. Väntade äro Tyskland, Österrike, Ungarn, England, Italien, Spanien, Portugal och Frankrike, det sistnämnda landet lär komma med en stor utställning samt medföra ett urval belgiska konstverk. Går man från konsthallen ut åt väster, befinner man sig på nationernas gata. Där ser man vår mycket observerade och i sanning för oss hedrande svenska byggnad, hvilken första dagen genomströmmades af cirka 35,000 personer. Den sticker också bra af mellan sina exotiska grannar, på ena sidan Bolivia, på den andra Filipinerna. Midt emot ligger Canadas kolossala palats och sedan komma de öfriga staterna. Norge har sin stilfulla paviljong litet afsides, medan Danmarks egendomligt komponerade blandning af litet-af-hvarje-hus-slott står på en god tomt i nationernas rad. Italien arbetar och arbetar på ett jättepalats i toscansk-romersk stil. Man undrar hvad det månne blifva därinom! Det ligger alldeles invid konstpalatset och dess granne är förutom Danmark, Turkiet. Man kan så godt som säga att all världen, med undantag af de krigförande nationerna, stämt paviljongmöte härute.

SAN FRANCISCO STÄLLNINGEN I ELD

Bland de krigförande utgör dock Frankrike ett undantag, och det ett lysande sådant, ty dess stort tilltagna byggnad, ännu långt ifrån färdig, loftar att bli imponerande. Tilltalande är Japans insats och läcker är Kinas. Båda ha behållit nationell stil och fin smak, Kinas är en pärla af färgsammansättningar.

Aff nöjesgatan intager väldiga dimensioner är själfklart. Intressantast äro Panamakanalen, ett indianområde, en mycket rolig kinesteater, japansk by, Yellowstonepark m. m., hvar till jag framdeles återkommer.

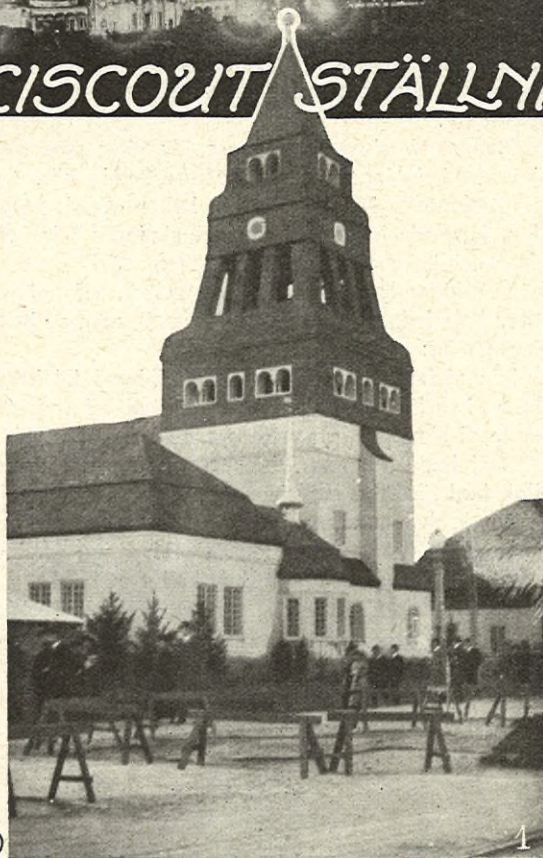
När kvällen faller på, skimrar utställningen i festligt strålände ljus. Här begagnar man sig icke af dessa konturerande lamplinjor, utan palatsen äro belysta utan att man ser ljuskällan. Illuminationens glanspunkt i full bemärkelse är spelet med elektriska strålkastare. Hundratals samla de sig till prakt-

fulla knippen, som ibland likna norrsken, ibland glimma i spektrums alla färger och stanna som en gloria kring det glittrande "Juveltorne". Hvarje världsutställning vill ha något, som är dess clou. Paris hade sitt Eiffeltorn, S:t Louis lär ha förväntat en värld med sina elektriska lamprader. San Francisco-utställningens största charme torde ligga i dess härliga läge utmed hafsviken och vackra fondpartier af haf, berg och stadens kullar.

När allt blir färdigt och vädret anständigt, kommer förvisso denna utställning att bli en af de allra vackraste samt rik på värdefulla uppvisningar, som lämna besökaren ersättning för de mödor, som en lång resa kan medföra.

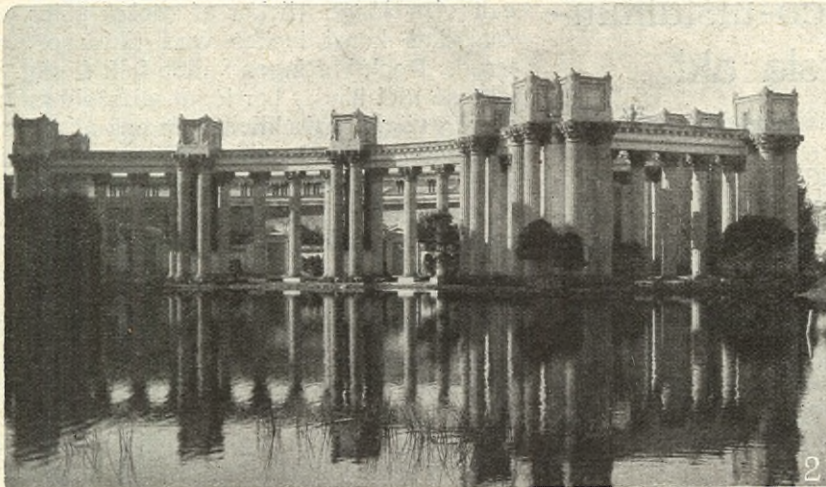
San Francisco den 20 febr. 1915.

INGRID SCHULTZBERG.

1. Svenska villan. 2. Konsthallen. 3. Festhallen.

4. Pedagogiska utställningen. 5. Kinas paviljong.

TURIST VID SILJAN.

Rättviksintryck af

Fredrik Nycander.

RÄN RÄTTVIKS JÄRNVÄGSstation går en lång träbro ut i Siljan. Den avslutas med sommarbadhus och lastbrygga. Därute på brygghufvudet står jag en solig marsdag i beundran inför ett grant landskap.

Gnistrande hvitt ligger Siljans snöfält. Ett par långa, svartgröna skogsuddar utskjuta i norr och söder. I väster löpa fjällryggar, öfver de andra höjer sig Gesundabergets topp. Ljusblå stå dagarne. När solen faller, hägra bergen i ulframarin. Öfver dem flamar röd eld.

Rundt omkring mig — snöglänsande åsar, mörka barrskogar. Oändliga vidder, bedårande lointainer. Uppåt Lerdalshöjden klättra ungbjörkar. Öfver furor och granars toppar slicker ett skelettartadt utsiktstorn.

Byahus klunga sig på sluttningarne. Brokigt målade, gifva de ögat färgglädje. De högst belägna storbysarne skimra som hvita syner öfver skogslinjerna.

Rättviks kyrka lyser på stranden. Jungfru-

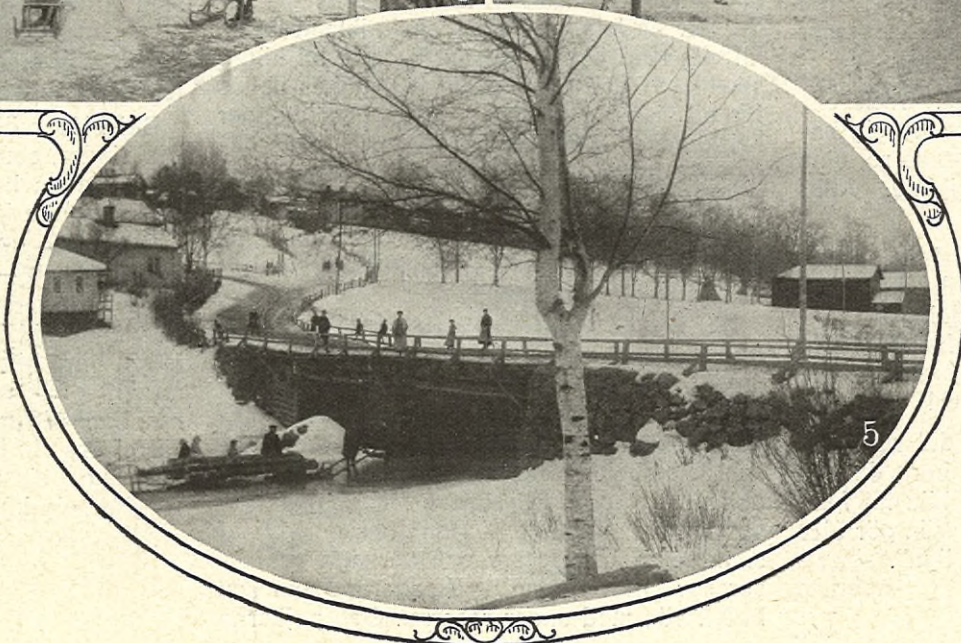
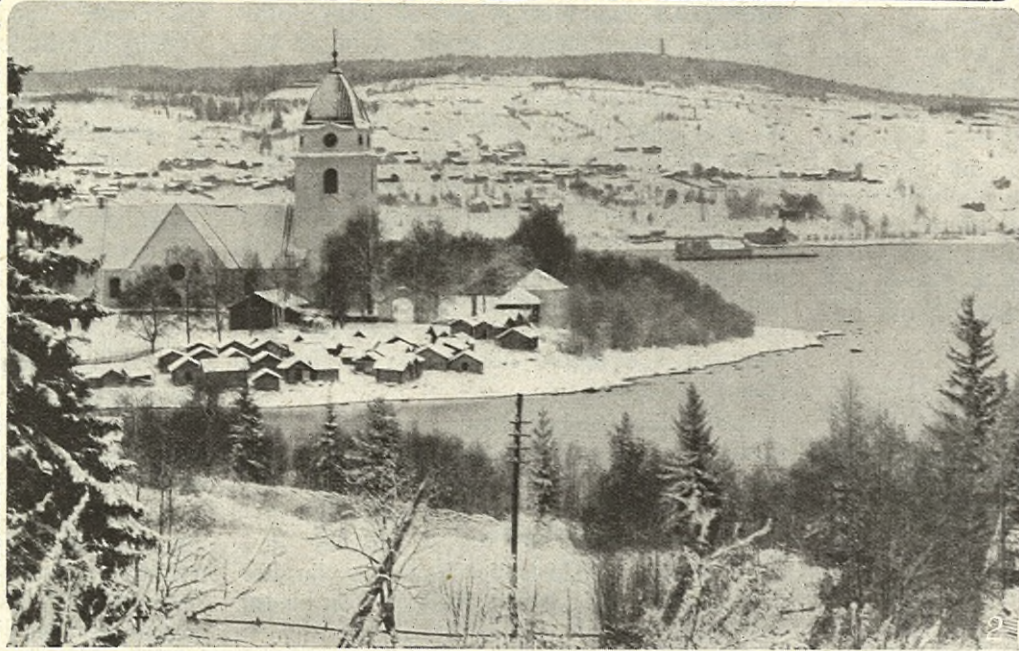

träkors luta. Kransar hänga på korsens armar. Stenvårdarne äro ej många, man hämtar graniten ända från Västervik.

På sin runda kulle vid Siljan står Vasastenen. Här eggade den unge Gustaf Eriksson första gången Dalarnas allmoge till riksförsvar. Namnen på de män och kvinnor, som bistodo honom, läsas på mindre stenar, som ringa sig kring det bautalikhande blocket, försedt med en lång äreskrift i runslingor.

Denna årstid är det lif i skogar och lider. Turisthotellet är fullt af människor, som re-

kreera sig i stark luft, härlig natur. Skidor glida på skarsnö, sparkstöttingar ränna i väg, kälkar susa utför Långbacken mot bron öfver Enån, som faller ut i den stora sjön. Hela dagen är gästgifveriet sysselsatt med att leverera skjut-sar. Slädar kila på vägarne, efter bjällrande hästar. Man hör glada människors skrafft, ser väderbitna, rosiga anleten. Nyper kölden, gör det ingenting. Man är här för att härdas, inte ens den ömtåligaste stadsdam kinkar öfver en liten kylknöl på lillfingret. En kullerbyffa

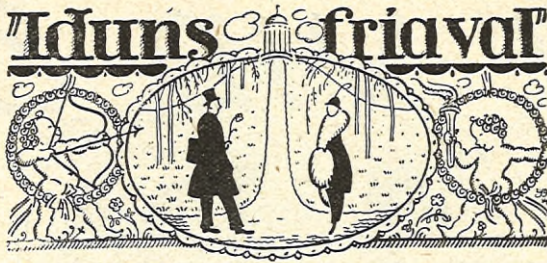
ligt hvit, lågt liggande, kallas hon "den knäfallande bruden". Torntuppen blänker som en gyllene prick. Jag har allvarsstämd gått in under den hvälfdä ålderdomliga portalen, vandrat på kyrkogården, där enkla

1. Societetsdamer som kullor. Från höger till vänster: skådespelerskan fru Lina Sandell, operasångerskan fru Davida Lilienberg och en ung göteborgska. 2. Rättviks kyrka

i drifvan ökar blott det goda humöret.

Här leker en mänsklighet, som har tid, råd att roa sig. Herrar, damer vimla i sportkostymer, som de behaga lägga af sig, när gongongen ljuder och midda-

med Lerdalshöjden i fonden. 3. Hem från kyrkan. 4. Rättviks stora gata. 5. Bron öfver Enån med Långbacken. 2-4. Ateljé Hilda Dahlström foto.

gen intages. Då utbytes den grå eller bruna manströjan mot den höglidliga svarta smokingen, kvinnorna kasta sin enklare friluftsdräkt och visa sig i sin modestass. Somliga, som tycka det är trist att täfla i elegans, sitta klädda till kullor vid middagsbordet. Detta karaktäristiska, friska mod anföres af en berömd svensk skådespelerska, som till vår saknad alltför tidigt lämnat scenen, samt en af våra förmästa operasångerskor, hvilka jämte en ung, vacker fru synas å föregående sida här i numret. Ännu bättre hade varit, om de valt Rättviks-, icke Leksandsdräkt. Mellan dessa råder nämligen en för en utomstående nästan ofattbar rivalitet.

Riktiga, infödda kullor möter jag jämt på den stora bygatan. Röda, tvärrandiga — icke som i Leksand långrandiga! — förkläden lysa, mörkblå hufvor toppa sig. Ståfliga masar stiga fram i mörkblå skörtrockar, ljusgula knäbyxor med röda, dinglande knäofsar. Bägge könen vitna i sin reslighet om att släktstyrkan är seg i dessa bygder.

Målerisk är anblicken af masar och kullor, som om söndagarne tåga till kyrkan. Det lönar sig för den, som vill studera folklif, att följa dem till templet. De, som komma körande, sätta in sina hästar i de många grå limmerstallarne, som stå vägg vid vägg. Här får Brunte och Grälle mumsa på höknippan, medan far och mor och barnen höra på prästen. Karlarne sitta i ena kyrkhalfvan, kvinnorna i den andra. Taflan är färgrik och gladare än i andra landsortskyrkor, där besökarna bära idel svarta kläder.

Rättviks kyrkinteriör är sirligt prydd, och läktarskrankens bibliska porträtt äro i sin heliga naivitet uppfriskande. Orgeln brusar vid Siljans strand, på en gammal, minnesrik plats, och en sträng stämman manar från predikstolen de unga att bevara fädrens sedvänjor och inte låta sig lockas af nyare tiders förföriska idéer, vare sig det gäller politik, odlarlif eller hemvanor.

Detta folk kan inte bara sitta i sina bänkar och lyssna på gudsmannens ord, det kan också dansa. Inne i furuskogen, ett stycke utanför Rättviks samhälle, står en cirkusliknande träbyggnad. Söndagskvällarna svänga här masar och kullor kring. Tagen äro kraftiga, takten säker. Bullrande hambo trådes, men paren glida också fram i one step och boston. Ett par handklaver skrälla. Dalmålet sjunger under pauserna.

Det händer, att masar inbjudas som kavaljerer till Turisthotellet, där bal anordnas lördagskvällarne till musik af piano och harmonika, trakteradt af ett par bypojkar. Det är ondt om dansanta herrar, och säkert är det högst pikant för den fina societetens damer att föras af dalkarlar stadiga armar.

Som ni ser, inte ondt om nöjen. Trots etiketten är lifvet rörligt. Vill man dra sig undan hvirfveln går man till studiernas ro, utan att anses som ett ohjälpligt original. Allas trefnad är valspråket.

Och det lider mot vår. Marsblåsten dånar kring min knut. De hvita backarne bli allt brunare. Dock tar snösmältningen längre tid än vanligt, ty så höga drifvor som i år äro sällsynta. Fråga männen, som på farvägarne skotta väldiga snötufvor!

Men en dag är marken bar, det rämnar i Siljans is, vakruskorna flyta bort, det vid stranden hopade timret flottas hän till fjärran vikar. Och den fagra, vida sjön gör åter skäl för namnet "Dalarnas blå öga".

Nedanstående skildring utgör det sjunde porträttet i den serie personkaraktäristiker, som ansluter sig till vår stora pristäfling "Idun's friaval", angående hvars bestämmelser vi hänvisa till täflingsprospektet i n:r 1.

7. Sjömannen.

MAN MÅSTE KÄNNA GÖTEBORG ganska väl för att hitta kapten Jonssons villa. Jag vet ej ens om vägen, från hvilken man klättrar ned till detta sjöfågelnäste bland bergen, hunnit få något ordentligt gatunamn. Allt är nytt i denna fjärran vrå bortom Masthugget, utom klipporna, det eviga hafvet och själfva huset, som kaptenen fått genom arf från hustruns släkt. När man sitter i förmaket en kväll, kunde man tro sig vara ombord på någon skuta, glidande i passaden. Det kluckar utanför sakta, och blundar man, är det som gungade golfvet. Rummets utstyrel verkar något midt emellan gunrum och exotisk basar. Och förfriskningarna, som bjudas härstamma till stor del från tropikerna.

Kapten Jonsson har liksom lärarna vid våra skolor tre månaders ferier åt gången, om sommaren eller vintern, som det faller sig. Han arbetar dessemellan ett halfår eller mer i sträck på långfärder till de södra hafven.

Jag frågar i en förtrolig stund min vän, hur det känns att vara borta så länge från hustru och barn.

— Det är skönt att komma hem till dem igen — svarar han kort.

Jag ställer samma fråga till hans fru, och hon svarar:

— När man får bud, att nu kommer han, då glömmes all saknad man känt.

För människor, som älska hvarandra finns ingen skilsmässa, inga afstånd i tid eller rum.

— När han gått här i tre månader — tillägger hustrun leende — känner vi oss liksom lite trötta allihop, både far och barnen och jag... men vi låtsar inte om'et förstas.

— Och hvar gång jag kommer hem är allting som nytt. Barnen ha hvar efter sin ålder lärt sig tala, läsa eller gå, ja ibland ha de till och med ökats. De har flyttats till högre skolklass och öfvat in en hop hokus pokus för att visa sig för far. — Och han tillägger hviskande: — Min hustru förnyngras sannerligen för hvar resa jag gör... under mina ferier blir hon liksom lite äldre.

Man skulle nästan tro, att det låg någon mening i den en gång framkastade tanken om "äktenskapspausar"!

De första åren hände det att fru Jonsson följde med sin man från Holland, genom Kanalen, rundt Spanien till Genua, därifrån hon for hem öfver land. I sin egenskap af kaptenens fru var hon första damen ombord. Hennes stambok är också fylld med klingande namn, en god del skrifna med högst outgrundliga alfabeten. Hon har porträtt af siamesiska prinsessor och verkliga professorskor från Japan, passagerare som hon blifvit vän med under resorna. Och pojkarna

vänta bara på att bli så stora, att de ska få följa med.

Men farorna och oron?

Nu är det höst,
stormande häfver sig hafvets bröst.
Ack, om ändå jag sute
hos Fritiof där ute...

Kapten Jonsson skrattar:

— Först och främst vet de här hemma i regeln inte hvar jag är just då de råka känna sig oroliga — för det andra har jag bedt dem att inte alltför noga studera väderlekstelegammen. Och vidare har de klart för sig, att när det blåser öfver Kattegatt, skiner solen kanske på Indiska oceanen.

— Och dessutom — infaller hustrun — när man viftar farväl, bör man då inte alltid vara beredd att det kan gälla för evigt, en smula måste man allt vara beredd.

Och kaptenen börjar berätta historier om sina lifsfaror — äfventyr, som han dragit så många gånger, att de löpa som ett vatten, de spännande scenerna förbereder han med verklig litterär teknik. De flesta härstamma från ungdomsåren, då han for med seglare och lefde vildbasare i hamnarna. Chefen på de transmarina linjernas jätteångare upplever sällan något så dramatiskt som en lättmatros.

Kapten Jonsson tillhör dessa mer ovanliga människor, som emotse ålderdomen med något af samma längtan som fyller en pojke vid tanken på att han en gång ska bli stor.

Han "klagar ej flyende dagen", utan lefver året som det går, men han emotser den tid som kommer efter arbetet såsom krönet på sin färd. Som den kringflackande Odysseus längtar han mot hvilan i hamn. Hans lifsdröm påminner eljes mer om den parisiska kramhandlarens eller den olustige tjänstemannens, om deras dröm, hvilka hela mannaåldern sysslaf eller färdats, vare sig verksamhetsfältet sträckt sig jorden rundt eller begränsats af disk och väggghyllor, utsträlat från en pulpet.

Jag behöfver knappast framhålla, att min vän är ett mönster till karaktären och äger de mycket ensamma friluftsmänniskornas vecka hjärta. Man stiger icke så högt som till kommandobryggan på ett miljonfartyg utan att äga officerns disciplin och en statsministers blanka heder.

Såsom en värdig motbild till en sådan man är hans hustru utrustad med något af hans egen kraft till ensamhet och sjömannens förmåga att ta läget som det är, hon måste veta omskapa sig, ömsom till husfader i kjolar, ömsom till bidande brud, vara själfständig som en änka och hörsam såsom en skeppsgosse. I sanning, en kvinna, som skall tjäna som lots åt en långfärdskapten genom de äktenskapliga skären får inte vara sentimental.

Det blåser öfver hennes öde fläktar af de fria vindar, som smeka äfventyrens gunstlingar, medan hon tidvis njuter hemmets idyll som få andra kvinnor.

Det finns mångahanda sjömän. Från nederst och ganska högt upp är den sociala stegen garnerad med hafvets raska gossar. Det finns säkert talrika kvinnor, som i sitt hjärta bära bilden af en sjöman, i mångt och mycket afvikande från den hyggliche borgaren, kapten Jonsson. De behöfva i så fall likväl ej dra sig för att i denna täflan ge sjömannen sin röst — det blir dock en hyllning åt hela kåren.

MOGENS LANG.

Den stumma.

PÅ DEN NERSNOADE OCH mörka landsvägen kommo en döfstum och en stum, en man och en kvinna. Intet ljud kom öfver deras läppar, intet annat ljud hördes än snöns knarrande under deras steg.

Hon gick postbud i bygden, han var snickare. Sammanförda af lytet hade de fattat tycke till hvarandra och voro bortlofvadt folk, men i hemlighet. Därför smög mannen hvarje kväll efter slutadt arbete och mötte henne, där hon kom från poststationen, så att hon skulle slippa gå ensam den långa vägen genom mörkret. Så hade han nu gjort i ett helt år.

Likt tvenne skuggor kommo de uteder vägen, de kunde ju inte meddela sig med hvarandra annat än genom fingrarnas, i mörkret osynliga teckenspråk. Men de kunde lägga armarna om hvarandras lif, kunde trycka sig tätt intill hvarandra, kunde känna hvarandras värme stiga mot hjärtat genom händer och kroppar, och det kändes ljuft och stort, och så gingo de samman genom mörkret. Dock, likt oroliga fåglar vände och vredo de ständigt på sina hufvuden, för att inte någon skulle komma på dem bakifrån, de ville inte bli öfverraskade så som de gingo.

Men vid gårdarna lyste eldsken genom fönsterrutorna. Sedan flickan varit inne och aflämnat ett bref eller en tidning, gingo de bort till den ljuskrets, som eldskenet inifrån drog öfver drifvan. Här stannade de. De lyfte sina händer mot eldskenet, där blefvo de lysande som lågor. Hvad dessa händer nu fingo brådt! Det blef ett spel likt af hoppande, fladdrande, knyckande, hemlighetsfulla, nästan skrämmande lågor. Och inte ett ljud, ingenting annat! Ibland blefvo de ifriga, så att de glömde tid och rum, glömde, att folk väntade på sin post och blefvo misslynta och onda, då den dröjde allt för länge. Men med ens erinrade de sig detta och skyndade brådskande ut i mörkret.

I kväll hade de fördröjt sig längre än vanligt. När flickan aflämnat sitt sista bref, kände hon sig mycket ängslig, ty hemma låg hennes mor i ensamheten och väntade. Den gamla låg för det mesta till sängs, gnatig och ond af sjukdomen. Hon hade af någon beställsam granne underrättats om att dottern fått karlfolk i följe om kvällarna, därför råkade hon i raseri, om denna hemkom senare än hon behöfde.

Aldrig låter kärleken varna sig, alltid minnas de gamla snarorna från deras egen ungdomstid, då deras barns kärlek kommer på tal. Oftast veta de intet annat skydd än tukt, men äfven däri finns det kärlek som en liten hård kristall på djupet.

Den stumma skildes med en sista handtryckning från sin följeslagare och kom springande mot hemmet. Andfådd kom hon in i stugan, där brasan flammade på hällen och lodklockan knäppte så muntert i den vänliga värmen. Hon vågade inte se på modern, som vid hennes brådskande inträde häftigt rest sig på armbågen och tigande tycktes vilja genomborra henne med sin af vrede gnistrande blick. Därför sänkte hon hufvudet, gick bort till spisen och började syssla med kaffekokaren. Hon var hungrig och trött.

Modern sköt benen ur sängen, tog käppen, som hon alltid hade till hands vid hufvudgärden, haltade bort till dottern, fick henne i tröjarmen och började slå.

Den stumma rätade sig som stungen af en orm, ett ögonblick såg det ut, som om hon ämnat slita sig lös, men så lät hon vara.

Hon gjorde intet motstånd, såg endast på modern med stora, förskrämda, hopplösa ögon, lika ett pinadt djurs.

Modern slog och slog.

"Jag ska piska skammen i din eländiga kropp!" hväste hon, och ju orörligare och undergiftare dottern tog emot hennes slag, desto mer tycktes moderns krafter växa. Hon slog och slog, som om hon ämnat döda en människa, hennes drag blefvo vederstyggliga som en häxas, förvridna af ondska och raseri.

Men den stumma såg oafvänt på modern, och ju hårdare slagen föllo, desto mer lyste hennes ögon, det var till sist, som om en sällsam lycka gett dem sin glans. Ett ögonblick mötte den rasande kvinnan dessa lysande blickar, ett ögonblick höll hon inne, hon vacklade framöfver, som om hon varit nära att falla, glömsk af allt räckte dottern beskyddande ut sin arm.

Men modern stötte undan henne, höjde åter käppen och slog den olyckliga öfver ansiktet så att där uppstod en lång röd rulsa med hvit kant. Men intet ljud kom öfver dotterns läppar, hon sjönk på knä och gömde ansiktet i händerna, och så blef hon liggande med nedböjdt hufvud, tills den gamla kvinnan slagit sig trött.

Men då vreden fått rasa ut, kom svagheten i dess ställe, så att den gamla fällde käppen till golvet och själf sjönk på knä.

Då sprang dottern upp. Hon fick modern i sina armar, lyfte upp henne och bar henne hastigt till sängen. Där lade hon ner henne och lade till rätta hennes kudde.

Modern låg en stund med slutna ögon, medan det tunna bröstet flämtande höjdes och sänktes. Hon tycktes kämpa med sig själf, ty det grå ansiktet spändes och gaf efter, hvarvid skuggor kommo och gingo öfver de färdiga dragen, onda skuggor. Till sist blef det lugnt.

Då slog hon upp ögonen och såg skyggt på sin dotter. Stod hon och ängslades för att hon skulle ha tagit någon skada, hon, gamla eländiga lif, som tog bröd ur hennes hand och ändå mötte henne med ondska och slag? Det såg så besynnerligt ut, det var så befängdt, att hon trots allt elände måste skratta. Då log också dottern. Det utmärglade, väderbitna, grofva ansiktet, rodnadt af spiselglöden, lyste som af en inre soluppgång. Det blef så vackert, att åsynen kom den gamla att gråta, men därvid kändes, som om hennes hårda hjärklump smält för en ljuf värme. Hon ville räkta ut sin hand, men tordes inte riktigt, och så sade hon endast med en suck:

"Ja, jag slår dig, jag! Men hvarför låter du också slå dig, du, som är så mycket starkare än jag?"

Men då skedde ett under.

Dottern, som varit stum ända sen hon en gång som barn störtat ner i brunnen, kände sin stämma lösas.

"Gud ville så, mor, för att jag skulle få mitt tal igen! Gud är kärleken, säger skriften!"

E. WALTER HULPHERS.

Från scenen och estraden

NTIMA TEATERN HAFDAR ALLT-jämt sitt anseende som litterär scen, nu senast genom framförandet af August Strindbergs kammerspel "Oväder". Hela detta stycke verkar som en sordinerad psalm om ålderdomens ro och ålderdomens beklämmande enslighet. Det stilla, kanske alltför stilla tempo, i hvilket handlingen — om man kan tala om handling i denna af stämningar och meditationer väfda dikt — framföres, känner man väl igen från förra Intima teatern, men det blir nu som då en smula irriterande och är knappast konstnärligt berättigadt. De båda gamla männen återges emellertid af herrar Hanson och Ståhl med ett fint ehuru något nyansfattigt spel. Som den unga släktingen är fru Christierson intagande och fröken Doris Nelson har som den frän-skilda frun fått en uppgift, af hvilken hon i andra aktens mötesscen skapar en mycket acceptabel bild. Scensättningen, af herr Mauritz Stiller, med det i detalj uppbyggda moderna stockholms-huset förlänar åt stycket en fascinerande verk-lighetston, som äfven i vår vid scenrealism vana tid förtjänar att bemärkas.

Så var det Svenska teaterns af så många hemska och kittlande rykten föregångna lustspel "Rubicon", af fransmannen Edouarde Bourdet. Motivet äger en påtaglig plump innebörd, men till detta kommer en tyngd och fråkighet i genom-föringen, som förargar den på uppsluppen frivolitit väntande delen af publiken och kommer återstoden af åskådarna att gäspa. Ulförandet, i en sällig komedifakt och af artister, som icke ha det rätta greppet på sina roller, bättar heller icke upp saken. Fröken Borgströms talang är obestridd, men ingenuetacket ligger numera som en farlig stötesten, när hon nalkas åt det hållet, och Albert Ranfts farsnaturell kan ej anpassa sig i en roll af halfdyster och kärlekstrå-nande äkta man som denna.

Kvällens enda behållning gafs af förpjäsen, "En omvändelse" af Charles de Courcy, där man fick glädja sig åt herr Svennbergs och fru Win-nersstrands spirituella spel.

Till den redan aktningvärdt stora litteraturen om August Strindberg sluter sig nu också en större tonmålning, som har mästaren till motiv, nämligen den å Kgl. teaterns fjärde symfonikon-sert uppförda "Symfoni Ciss moll. August Strind-berg in memoriam", af Ture Rangström. Kom-ponisten har tidigare behandlat Mäster Olofs skald i musik, men mera som ett afsnitt, ett karaktärs-fragment, hvaremot symfonien med sina olika satsbeteckningar: Jäsningsstid, Legend, Trollruna och Kamp syftar till en allsidigare spegling af den store diktarens sjäslif. Herr Rangströms be-gåfning visar sig dock ej ha räckt till för den kräfvande uppgiften. En gestaltskapande fantasi kunde här ha åstadkommit något betydande, men komponistens ingifvelse ompändade ingen rymd, utan flackade omkring i öronslitande dissonanser och skrällande orkesteråskor med ett par korta intervaller af karaktäristiska tongångar, som hastigt jagades på flykten af nya rytanden. Visst och sant att Strindberg var en vredgad undergod, men det fanns ju så oändligt mycket annat i hans personlighet än den förtörnade bespottaren: där bodde en idylliker af alla första rang i hans själ och en barnavek drömmare, i hvars fantasi den skiraste poesi, som öfverhufvud skapats af en svensk skald, blef till. Men om detta hade sym-fonien ingenting att förkunna i sina hvirflande och larmande toner. Intrycket blef också en känsla af besvikelse. Inte ens den skickliga orkesterbehandlingen kunde öfverskylla tomheten. En älskvärdt formad suite af Andréas Hallén följ-de som motvikt mot den föregående urladdnin-gen, hvarefter fru Clary Morales känsligt föredroq några bekanta nysvenska romanser. J. Sibelius' briljanta Kung Kristian II-suite afslöt konserten.

Bland de många musikhändelser, som i öfrigt nåkallat uppmärksamheten äro Wilhelm Stenhammars förnäma piano- och romans-af-ton med kompositioner af konsertgiffaren. Ignaz Friedmans virtuost bländande och larmande pianokvällar och fru Teresa Ca-reños nu som alltid medryckande spel på ett par af Konserfföreningens senaste konserter. Medryckande är för öfrigt för litet sagdt inför en konst som hennes. Det eldiga i hennes tempera-ment, genialiteten i hennes uppfattning, vare sig hon spelar klassisk eller modern musik, och an-slagaets sprudlande rikedom af nyanser — allt detta gör hennes spel till stor, besjälad konst, inför hvil-ken man böjer sig i hänryckning.

ARIEL.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

ÅRETS FÖRSTA

kvartal är nu snart tilländalupet, och det gäller därför för alla våra ärade kvartalsprenumeranter att

OFÖRDRÖJLIGEN

förnya prenumerationen på Idun. Endast därigenom kan afbrott och oregelbundenhet i tidningens expedition undvikas.

PRENUMERERA DÄRFÖR GENAST!

Vördsamt
IDUNS EXPEDITION.

IDUNS KOKBOK

innehåller öfver 1,000 praktiskt pröfvade recept och är oundgänglig i hvarje hem.

Pris inb. Kr. 5: 50

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR

VECKAN 28 MARS—3 APRIL 1915.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lefverpastej; förlorade ägg på krukong; mjölk; kaffe eller te med mandamintårta. Middag: Färserade filéer af sjötunga med falsk holländaise; lammnosetter med dvärgpotatis och tryffelsås; jordärtskockor à la Idun; katrinplommonsufflé.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stekt sill med grädd och lök samt potatis; kaffe eller te. Middag: Korfkaka med smält smör och lingon; nypon-soppa med grädd och skorpor.

TISDAG (Fettisdag). Frukost: Smörgåsbord; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkottletter à la Idun; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; svampomelett; mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Nudelgratin med glaserade morötter och kokt brysselkål; blandad frukt med maräng.

TORSdag. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; strömmingslåd med potatis; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; plättar med sylt.

Iduns Hjälpreda för Hemmet

läses under rubrik "Om hudens vård":
"— Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af hyn, anses boraxbenzoë såsom det bästa. — Mot finig och oren hy är bästa medlet en längre tids begagnande af borax benzoëtvål — —"

Gahns Borax Benzoë tvål

har sedan gammalt stort förtroende. Pris 50 öre st.

FREDAG (Långfredag). Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te med gifflar. Middag: Vegetarisk grönkål; grilljerad laxrygg med korintssås och potatis; kall mandelpudding.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt fläskkorf med stufvade turska bönor; rabarberkräm med mjölk.

RECEPT:

Lammnosetter (f. 6 pers.). 750 gr. lammfilé, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. vitpeppar, 1 1/2 hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 3 del. buljong. Till garnering: 1 hg. gäsläver, 1 burk sparris (1/4 lit.), 1/2 lit. dvärgpotatis, kokt i flottyr.

Beredning: Filéerna torkas med en duk, urvriden i hett vatten, och skäras i 12 skifvor, hvilka utklappas lätt, ingnidas med kryddorna, rullas ihop och lindas in i tunt skurna späckskifvor. De brynas i smöret, spådas med den kokande buljongen och få steka med tätt lock, tills de äro möra, eller omkr. 45 min. Späckskifvorna tagas bort och nosetterna ställas i krans på rundt serveringsfat och på hvarje nosett lägges en rund gäsläverkskiva. På mitten af fatet lägges sparrisen, upphettad i vattenbad, rundt omkring lägges dvärgpotatisen. Anrättningen garneras med persilja och serveras med tryffelsås.

Tryffelsås (f. 6 pers.). 1 burk tryffel (1/8 lit.), tryffelspad, 1 del.

madera eller scherry, 1 msk. mon-damin (15 gr.), 4 del. stark, brun köttsky, salt, cayenne.
Beredning: Tryffeln skäres i små tärningar och kokas i spadet och vinet, med lock, omkr. 10 min. Mondaminmjölet utröres med 1/2 del. af köttskyn, den öfriga köttskyn spådes på svampen, får koka upp och afredes med mjölet. Såsen får därefter koka, under rörning, 5 min., och afsmakas med kryddorna. Såsen kan äfven redas af med smör och mjöl.

Fläskkottletter à la Idun (f. 6 pers.). 6 stora fläskkottletter, 1 msk. salt, (15 gr.), 1/2 tsk. vitpeppar; 4 msk. smör (80 gr.), 9 vackra, syrliga äpplen, 1 del. buljong.
Beredning: Kottlettraden torkas med en duk urvriden i hett vatten, hugges så att ett ben följer med hvarje kottlett, hvilken därefter bultas lätt, putsas och formas. Kottletterna ingnidas med kryddorna och brynas hastigt på båda sidor i hälften af smöret. — Äpplena skalas, skäras i tunna skifvor, hvilka läg-gas på ett smordt, eldstast fat eller helst på ett af silfver. De halfstekta kottletterna läggas ofvanpå och beläggas med resten af smöret, fördeladt i flockar. Stekpannan vispas ur med buljongen och såsen hålles på fatet, som därefter sättes in i varm ugn, och däri får kottletterna och äpplena steka, tills de äro möra. Serveras med kokt eller stekt potatis.

Nudelgratin (f. 6 pers.). 3 del. nudel, 2 1/2 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 8 del. grädd, 2 tsk. smör, 1/4 tsk. vitpeppar.
Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. rivnen parmesanost, 3 msk. stötta skorpor.
Beredning: Vattnet kokas upp med saltet i en rymlig kastrull, nudeln lägges i och får koka omkr. 15 min. Den upphälles i durkslag och vattnet får väl afrinna. Smöret smältes i kastrullen, nudeln lägges i och grädden spådes på litet i sänder, under det stufningen får koka 1 tim., hvarefter den afsmakas med kryddorna. En eldstast form smörjes med smör och beströrs med stötta skorpor. Stufningen ihålles och öfverströrs med ost och resten af de stötta skorpor. Anrättningen insättes i varm ugn att gratineras omkr. 15 min. Serveras med glaserade morötter och kokt brysselkål.

Biffstek (f. 6 pers.). 750 gr. utskuren biff, oxhare, benfritt innanlår eller filé, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. vitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.), 1—2 del. buljong, 3—4 rödlökar eller en stor portug. lök.
Beredning: Köttet, som bör hafva hängt, tills det är riktigt mörkt, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, skäres tvärs öfver muskeltråderna i omkr. 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas med en fuktig köttklubba eller köttklapp, tills de äro tunna, men få ej bultas sönder. Användes filé, klappas endast köttskifvorna lätt med en knif. Biffarna beströrs med kryddorna. Löken skalas, skäres i skifvor och stekes först i en del af smöret samt lägges upp på mitten af ett varmt serveringsfat. Stekpannan vispas ur med hett vatten och upphettas öfver frisk eld, så mycket smör lägges i att det täcker pannans botten, när det är smält. Då smöret är brunt, läggas biffarna och stekas omkr. 2 min. på hvarje sida, eller tills de äro vackert bruna. De läggas upp i krans omkr. löken och öfverhållas antingen med brynt smör eller kokt vispas stekpannan ur med buljongen och såsen hålles öfver biffarna.

Serveras med stekt potatis, beströdd med finhackad persilja, önskas bif-farna råa inuti, böra de vara något tjockare och ej stekas mer än 1 min. på hvarje sida.

Vegetarisk grönkål (f. 6 pers.). 2 medelstora stånd grönsaker eller bläck, 3 lit. vatten, 1 msk. salt (till förvälling), 2 lit. växtbuljong, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), salt, vitpeppar, socker, 1/2 tsk. stött fänkål.
Beredning: Kålen som bör vara frusen, lägges i vatten, så att isen dras ur. Den repas och förvålles (lägges i kokande saltadt vatten och får koka utan lock) 15 min. Kålen lägges på sikt spolad med kallt vatten och får rinna af väl. Den vrides i en duk, hackas fint, passeras och kokas i buljongen 1 tim. Smör och mjöl fräses 2 min., soppan spådes på och får koka under rörning 5 min. Den afsmakas med kryddorna och serveras med kälstjälkarna, kokta i kokossmör. — De tjockaste kälstjälkarna förvålles, skalas, klappas in i en duk, skäras i 5 cm. långa bitar, hvilka rullas i mjöl, doppas i uppvispadt ägg och därefter i stötta skorpor samt kokas gulbruna i hett kokossmör. De lägges i soppskålen, soppan hålles i och serveras genast.

Griljerad laxrygg (f. 6 pers.). Omkr. 1 1/2 kg. salt laxrygg, 2 lit. mjölk, 1 ägg, 1 msk. grädd, 4 msk. stötta skorpor, 3 msk. smör (60 gr.).

I Syskolan

Textilafdelningen Thyra Grafström

meddelas undervisning i **Filet ancien** (klostersöm) 4 dagar i veckan. Anmälningar mottagas dagligen. — — —

A.-B. Nordiska Kompaniet
REGERINGSGATAN.

Icke allenast genom sin öfverlägsna kvalitet, utan äfven genom sin relativa prisbillighet, skiljer sig **Chin-lack** från alla andra emalj-färger. — För dåliga efterrap-ningar varnas. Ansenkfri enl. nya giftstadgan.
Erhålles hos alla färghand-lare. Profkarta gratis. Fab-rikanter: **Dorch, Bäcksin & C:os A.-B.**, Göteborg och Stockholm.

Barnen taga lätt Apoteket
Vasens Laxermarmelad på grund af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. Finnes å alla apotek.

EDV. NERLIEN, A.-B.

STOCKHOLM - - LUND
Sveriges bäst sorterade fotografiska affär.
Bästa inköpskälla för fotografer och amatörer.

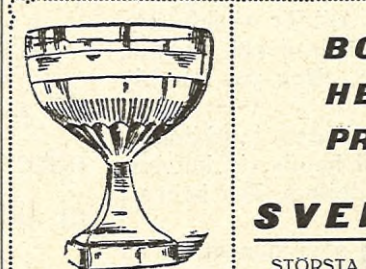
Ruskin skriver

någonstädes att »det är lika stor skillnad mellan ett handvävt tyg och ett maskinvävt, som mellan ett väl framsagt poem och samma poem upprabbat av en papegoja».

Hitt allmänheten alltmera kommer till insikt om denna skillnad, framgår däraf, att våra hemmavädda gardiner, möbelyger och andra tyger med varje år vinna allt större omsättning. — Säkert är också, att vill man se sitt hem smakfullt och hemtrevligt, kan detta ske endast med tillhjälp av konstnärligt genomtänkta, handgjorda alster.

Ui sända gärna prover mot 10 öre i porto. Preciserat så noga som möjligt vad som önskas.

Föreningen Konstfliten, Göteborg

BORDSERVISER HEDERSGÅFVOR PRESENTARTIKLAR
AV **SVENSK KRISTALL**
STÖRSTA URVAL. — — — ALLA PRISLÄGEN.

ORIGINAL SINGER & CO SYMASKINER

Världsberömda.
SINGER & CO
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialeer
på alla större platser

Mellin's Food

Med **12,877 ex.**
Afton-Tidningens postupplaga ökats på 1 1/2 år.
Annonsera!! Prenumerera!!

Viadol
Tvål- & Parfymlabrik VIOLA, Göteborg.

Viadol-Tvålen, med största omsorg sammansatt af de finaste ingredienser, är en toalettvål af högsta kvalitet.
För platssökande och dem som önska tjänare är **Eskilstuna-Kuriren** förnämsta annonsorganet inom Norra Södermanland och Västra Västmanland. Alla öfriga annonsörer träffa äfven genom Eskilstuna-Kuriren den största publiken i dessa trakter. Fast upplaga 12,600 ex.
För den nyfödde. Komplet utstyrsel, 3 omgångar, väl-sydt af bästa material. Pris 10 kr. pr kartong. Presentkartongen 14 kr. Fru Caspersson, 9 Karlslundsg., Örebro.

SIDENHUSET

Stockholm.
Regeringsg. 32.
Detalj & Engros.
Damernas paradis.
Är Skandinavien största firma för **Sidenvaror, Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och Bomullstyger,** Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar.
P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag.
Landets största detalj-**Damskrädderi.**
Lyxbeställningsafd. 2 fr. upp. Populäraafd. 1 fr.
Profver & kostnadsförslag franco.
Priserna ytterst låga.

Vantar & Strumpor
MED **Lejon** MÄRKET!
FÖRSÄLJAS
I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
& KORTVARUAFFÄRER

Beredning: Laxryggen (hufvud kan äfven användas) styckas i bitar, som sköljas mycket väl och få ligga i mjölken öfver natten. De inklappas i en duk, doppas i ägget, vispad med grädden, vändas i stötta skorper och stekas vackert bruna i smöret. Önskas laxen mindre fet, läggs bitarna på supapper allt efter som de blifvit stekta. De uppläggas på varmt fat, garneras med persilja, serveras med korinthsås och potatis eller ock med stufvad potatis.

Kall mandelpudding (f. 6 pers.). 40 gr. sötmandel, 3 bittermandlar, 4 äggulor, 50 gr. socker, 4 blad gelatin, 3 msk. varmt vatten, 3 del. extra tjock grädde.
Beredning: Mandeln skällas torkas och drifves genom mandelkvarn. Äggulorna och sockret röras 20 min., hvarefter mandeln tillsättes. Gelatinet sköljes, klippes i små bitar och upplöses i det varma vattnet. Grädden vispas till hårdt skum. Gelatinet nedröres småningom i äggmassan och därefter grädden mycket försiktigt. Massan slås i vattensköld och sockerbestridt form och får stå på is 2-3 tim. När puddingen skall serveras, lossas den från kanten med en spetsig knif, och uppstäljes på flat glasskål med tårtpapper. Garneras med frukt eller gelé.

SVAR

(Forts.)

Nr 42. Ett flertal blommande växter kunna sås direkt på kalljord, t. ex. Immortell (evighetsblomma), Gossen i det gröna (adonis), Amaranthus, Madra (Asperula) Malva (Malope), Sommarstær, Ringblomma (Calendula), Skönhetsöga (Calliopis), Klockblomster (Campanula), Klint (Centauria), Clarkia, Collusita, Hvit förått mig ej (Cynoglossum), D:o ljus (C. coelestinum), Riddarsporre (Delphinium), Guldblomster (Eschscholtzia), Gilla, Godetia, Gipsblomma (Gypsophila), Solros (Helianthus), Flippkrage (Iberis), Luktärt (Lathyrus), Poppelros (Lavatera), Layia, Lin (Linum), Lupin (Lupinus), Grekisk löfkoja (Matthiola), Prins Gustafs öga (Nemophila), Jungfrun i det gröna (Nigella), Vallmo (Papaver), Reseda, Schizanthus, Silene, Stevia, Blomsterkrasse (Tropaeolum), Tjårblomster (Viscaria); alla dessa kunna utsås direkt på kalljord. Löfköror, lackviol, nejlikor äro mycket lätta att draga upp i bänk — bäst att så dem i rader — böra gallras i tid. Något besvärligare äro astrar, penséer, verbena, phlox. Vid uppdragning i bänk (i frökatalogerna finns angifvet om tidig och sen bänk för olika sorters frö) är det af stor vikt att vattning och luftning, äfven skyddande mot den skarpaste middagssolen så snart plantorna kommit upp, regelbundet skötes. Detta är ett hufvudvillkor för att arbetet skall lyckas. Emellertid kan ett misslyckande äfven bero på att ni fått dåligt frö — sådant bör köpas endast hos större firmor, där man kan vara säker om att lagret förnyas, t. ex. Tjåders eller Svenssons eller Sellberg & C:is Fröhandel i Stockholm, Eric Corins i Göteborg (Västra Sveriges plantskolor o. Fröhandel). Alla dessa föra prima varor. Beträffande eder önskan att redan i juni kunna sälja blommor, så vet ni väl att man ej får dem alla i blomning samtidigt, en del blomma ju tidigt, andra under högsommaren, en del senare. Dessutom kan man knappast så på kalljord förrän efter den 15 april. I bänk kan ni företaga sådd, så snart den kan göras i ordning — den långvariga vintern synes i år fördröja ifrågakarande arbete.
Sibylla.

Nr 45. Sådant arbete kan ni nog erhålla så mycket ni hinner utföra i hvilken stad som helst; ni behöfva lott annonsera några gånger och få några kunder — dessa rekommendera sedan till sina bekanta, för att ni utför arbetet till belägenhet.

het. Väljer ni Sthlm, är Idun lämpligast för annonsering.

Sibylla.
Nr 46. »Konvaljerna» af Thekla Knös kunna möjligen till läns erhållas af undertecknad. Fröken Fredrika Müller, Adr. D:r Charlie, Borås.
Nr 47. Önskad upplysningar torde erhållas om ni tillskrifer komminister B. Lange eller predikant H. Andersson i Enköping. I denna stad hållos i somras dylika kurser. Äfven från Evangeliska Fosterlandsstiftelsen.
Sibylla.
— Tillskrif pastor Harald Akselson, Diakonisstyrelsen, Smålandsgatan 31, Stockholm.
Hj. L.

Nr 48. Växtfärgningskurser gifvas i Rodenstamska Slöjd- och Hushållsskolan i Hudiksvall. Prospekt sändes på begäran. Rikstelefon 284.
Ebon.
— Härmed meddelas några gamla bepröfvade beskrifningar på dylik färgning.
Orange färg: 1 hekto saffran, insydt i liten linnepåse, blötes 2 dagar i vatten. Man kokar en lut af litet pottaska och vatten, häri urkramas linnepåsen med safranet, och häri lägges sedan det man vill färga, tills det erhåller den önskad färgtonen.
Rosenfärg: 1/2 kg. alun smältes i 2 liter kokande vatten. Tyger, som man vill färga, läggs häri öfver natten. Dagen därpå tages det upp och sköljes väl. Man kokar nu 1/2 kg. fernbock (köpes på apotek) och 3 lit. vatten, lägger tyget häri tills det blifver kallt. Tages sedan upp och sköljes väl.
Gendarmblått: Man upplöser 1/2 kg. indigo i ättika, därtill sättes två liter vatten. Tyget skall ligga häri cirka 2 dagar. Ju längre det ligger, desto mörkare blir färgen.
Svart: Till 2 liter vatten tages 2 hekto stötta galläpplen och kokas; när det är kallt lägges tyget i, och det får nu koka en 1/2 timme. Tages upp och sköljes väl.
Grönt: Man kokar brun bresilja med vatten, håller af det klara och låter tyget ligga däri tills färgen bildats.
Gunvor.

Nr 49. Härmed två utmärkta recept för tillagning af paltbröd:
1 lit. blod, 6 del. svagdricka, 2 kg. groft rågmjöl, 2 msk. salt, 100 gr. pressjäst, 8 msk. smält flöttyr, 1/2 tsk. rivnen ingefära, 1 tsk. fintstött mejram, 1 kkp. sirap.
3/2 lit. blod, 1/2 lit. mjölk, 1 kg. rågmjöl, 1/4 kg. skrädt kornmjöl, 2 dsk. salt, 1 tsk. kryddpeppar, 1 tsk. mejram, 1/2-1/3 lök, 4 msk. smör eller flöttyr eller 5 à 6 msk. finhackad njurtalg, pressjäst för 10 öre.
Silja blodet och vispa det väl (i första rec. tillsammans med drickat). Tillsätt kryddor och mjölk och slå till degen, som till vanligt bröd. Baka den, när den är väl jäst, till tunna halkkär och grädda som jästbröd.
Paltbröd kan förvaras mycket länge och är således att förorda, isynnerhet för hem, där det slaktas om hösten.
Det torra brödet bör uppblötas i vatten, skäras i skivor och stekas i smör eller tillsammans med fläsk. Ett annat sätt är att koka upp det i vatten, stycka det och sedan servera det med uppkott, het mjölk slagen öfver brödtitarna eller också med vanlig mjölkssås.
Brita.

Nr 50. Att konservera kött går förträffligt. Välj endast prima sådant, absolut färskt. Likaså fågel. (Får ej förut ha varit frusen.) Alla slags stekar kunna inkokas i sin egen sås, dock får denna ej vara tillsatt med mjölk eller grädde, sådan får tillsättas först då köttet upstekes och anrättas till servering. Innan köttet nedlägges i burken, bör det skäras i för denna passande bitar och alla ben aflägnas. På fågel borttagas ryggs och större ben. Stek och fågel bör vara så pass färdigstekt, att det, innan det skall anrättas, endast behöfver stekas upp, därvid grädde kan tillsättas, hvarefter säsen göres som vanligt. Kotletter och dylikt värmes bäst i burken, på samma sätt kokt korf. Då innehållet i en burk skall användas, bör den öppnas så tidigt att den hinnes stå 10 min. innan den tömmes eller värmes. Kokt kött inkokas i gelé. Till och med buljong, kejsarsoppa, oxsvans- och kraftsoppa kunna konserveras. Kokning af burkar med kött och fågel 1 à 1 1/2 timme (90-100 grader). Buljong 60 min., andra soppor 1 1/2-2 tim. Skall gelé användas, bör det vara styft, så att det kan skäras, den fylles varm på köttet i burken och kokas en timme. 1/2 lit. svag ättika, uppkott med salt, peppar, 1 lagerblad, sopprötter, tillsatt med 1/2 lit. kokande vatten, hvori upplösts 40 gram gelatin ger ett bra gelé till höns, gås, anka, gris m. m. Gelé kan äfven kokas af kött och krossade ben af kalf.
Fläskkorf och köttkorf få ligga, lätt saltade till följande dag, kokas då i vatten med hel starkpeppar och några lagerbärsblad. Bör först prickas med gaffel, så att fjelstren ej spricka. Nedlägges i burk och överhålles spad. Kokas 45 min. Värmes före användandet i burken. Kan ej skiljas från ny. Potatiskorf, rök, prickas med gaffel och stekes på långpanna i ugn 30-40 min., nedlägges på burk, överhålles flöttynen och kokas 45 min. Brynes lätt före användandet.
Recept å god köttkorf: 2 kg. prima oxkött och 1 kg. magert fläskkött males 3 ggr, arbetas 1/2 tim. med 1 1/4 kg. finskuret späck, salt, starkpeppar, en knifudd salpeter, därefter ytterligare 1/2 tim. med knappt 3 lit. kokt, kall mjölk och 8 cl. potatismjöl, stoppas i vida krokfjelster.
D:o fläskkorf: 2 kg. magert fläskkött, 3/4 kg. finskuret späck, salt, hvitpeppar, spädes med svag buljong, dagen förut kokt på senor och ben. Buljongen skall vara kall.
D:o med potatis: 3 kg. magert fläskkött, 1 1/2 kg. kokt, kall, rivnen potatis, 1 kg. finskuret späck, salt, hvitpeppar, 1/2 msk. socker (1 knifudd salpeter), väl 1 lit. kall, svag buljong eller vatten. Salpeter ger korfven vacker blekröd färg, men många tycka också att den blir hård däraf. Vida krokfjelster af nötkreatur, om dessa efter en grundligare rengöring få under några timmar ligga i ljum mjölk, bli de hvita.
God potatiskorf: 2 kg. oxkött, d:o fläskkött, 3/4 kg. finskuret späck och rivnen potatis, 12 gr. salpeter, 24 gr. hvitpeppar, 154 gr. salt, 1/3 lit. kokt, kall mjölk; arbetas 1 tim. Gnides med socker, salt och salpeter och rökes följande dag, men ej för hårdt. Prickas med gaffel och stekes genast, som förut är nämnt. Äfven till denna korf användes krokfjelster. En del kan användas färsk, men massan spädes då med mer mjölk.
Sibylla.

— 1 liter ljum mjölk blandas med 1/4 kg. smält smör samt 2 hg. socker. Härtill tages 4 ägg, och allsammans arbetas med lvetemjöl i ett stort fat eller litet tråg. Litet upplöst jäst blandas sist, och degen får jäsa. Sedan utbakas kringlorna, som få jäsa helt litet innan de sätas i ugnen, hvilken icke får vara alltför varm. De blifva läckrast om de få gräddas långsamt.
Gunvor.
— Köp Iduns kokbok och studera den, så finner ni det efterfrågade och mycket mera. Förf. till denna utmärkta kokbok är fru Elisabeth Östman-Sundstrand, föreståndarinna för E. Östmans Husmoderskurs i Sthlm. Kokboken försäljes i alla boklädor till ett pris af 5,50, inbunden i vackert klotband, och kan erhållas portofritt från Iduns exp., Stockholm.
Ebon.

Nr 51. Gå igenom Elisabeth Östmans husmoderskurs i Stockholm.
Brita.
— På många ställen. För det första ha vi kurser hos Elisabeth Östman-Sundstrand, 40 Klarabergsgatan, Stockholm; i Göteborgs Nya Husmodersskola, S. Allégatan 2A. Hos Teresa Kjellberg å Värbacka, Södertörns Villastad (30 min. fr. Stockholm), i Karlstad hos Nancy Envall, 6 veckors och halfårskurs, i Örebro i Alf. Rysteds Husmodersskola, hvilken skola fått både guldmedalj och hederspris för konserver etc. Därtill gifvas kurser å Katrineholms Praktiska Skola, Katrineholm. Skolan anskaffar förmånliga platser efteråt. Till sist kan rekommenderas några månaders kurs å ett hotell.
Ebon.

Nr 52. För underlättandet af eder frågas besvarande hade det varit lämpligt omnämna hvad slags kurs ni önskar genomgå hos Handarbetets Vänner. Afses den vanliga kursen i handarbeten eller väfnad, erfordras inga särskilda kunskaper. Flere sådana kurser gifvas under året. Menar ni däremot lärarinnekursen, så erfordras elementarskolebildning eller motsvarande kunskaper och att förut ha genomgått kurs hos Frkn H. Lundin, Andrea Eneroth eller liknade. För kursen 28 jan-31 juli, en termin, är afgiften 100 kr. Efter slutad kurs tentamen och afgångsbetyg. Föreläsningar hållas i konst- och textilhistoria, materialkännedom, färglära. Bäst att ni genom Handarbetets Vänner byrå, Birger Jarls gat. 3, begär prospekt och upplysningar, därvid ni bör angifva hvad slags kurs ni önskar genomgå, väf- eller sömnadskurs eller högre kurs. Bioga enkelt porto.
Sibylla.
Nr 53. Under sommaren gifvas Nauheimer-bad vid alla badorter, men denna tid af året är väl egentligen vid Tranås vattenkuranstalt, Borgs vid Norrköping och Mössebergs vattenkuranstalter, som man kan vända sig till för denna behandling. Ivi.
Nr 54. Dalmasdräkt är trefligt till barn. Ni kan få nationaldräkter från t. ex. Skandinaviska Konstslöjdsföreningen, 22 Birger Jarls gatan, Stockholm, och från många andra städer.
Ebon.
Nr 55. Ett ypperligt medel mot frost i fötterna är följande:
1) 50 gr. ättiksyrad lerjord, 100 gr. vatten, till påpensning. Eller: 2) 2 gr. tannin, 20 gr. kolloidum, 5 gr. sprit, 2 gr. benzoëntinktur.
Mot liktornar:
5 gr. terpentin, 1 gr. ricinolja, 94 gr. kolloidum. Likortornarna bestrykas med detta, noga tillses att intet kommer på den bredvidliggande huden. Efter ett par dagar tages fotbad, och så upprepas behandlingen.
Gunvor.
— Ett gammalt bepröfvadt medel mot frost i fötterna är svingalla. Kan fås hos slaktare vid tillsägelse före någon svinslakt. Strykes på mor-

"ALICE"
Särdeles treflig öfvergångshatt af rips
Kr. 4: 50.
I svart med hvitt band.
I svart med lilas band.
I hvitt med lilas band.
I hvitt med svart band.
I helsvart. — I helhvitt.
A.-B. NOBDISKA KOMPANIET
Kungl. Hofleverantör.
STOCKHOLM.
Begär N K:s Vårkatalog

AKTA DALASPETSAR Mockfjärdsfinnas dels på lager dels på beställning hos Fru Hedvig Lindqvist, Mockfjärd, Dalarne.

Extra kurs
från 7 april-20 maj med undervisning i matlagning, sömnd, bakning, servettbrytning, uppläggning och konservering af kött, anordnas af FRU ALFH. RYSTEDT, Husmodersskolan, Örebro.

"Visa mig din fot och jag skall säga dig vem du är."

»Fötterna röja karaktären», säger ett ordspråk, — med viss rätt om till fötterna äfven räknas fotbeklädnaden.
Ty förråda ej ett par ovärdade, av dåliga skoputsmedel förstörda skodon ägarens slarv och liknöjdhet?
Och återspegla ej ett par glänsande, väl underhållna skodon ägarens eller ägarinnans energi och intelligens?
Finheten i glansen och lädrets smidighet röja för den vakne iakttagaren att det sistnämnda slaget skodon behandlats med Viking-Skokrä, ty detta fabriks glängivande och läderbevarande egenkapler stå fullständigt utom jämförelse.
Fötterna röja karaktären, säger ett ordspråk, — med viss rätt om till fötterna äfven räknas fotbeklädnaden.
Ty förråda ej ett par ovärdade, av dåliga skoputsmedel förstörda skodon ägarens slarv och liknöjdhet?
Och återspegla ej ett par glänsande, väl underhållna skodon ägarens eller ägarinnans energi och intelligens?
Finheten i glansen och lädrets smidighet röja för den vakne iakttagaren att det sistnämnda slaget skodon behandlats med Viking-Skokrä, ty detta fabriks glängivande och läderbevarande egenkapler stå fullständigt utom jämförelse.

FAXIN
Bästa putsmedel för alla metaller.

Harfvallotteriet
till förmån för
Föreningen själfvårjande Bildade Kvinnors Hvilohem.
50,000 lotter å 2 kr. Vinstvärde 60,000 kr.
Bland de högsta vinsterna märkas
Möblemang till 3 rum o. hall m. m. 5,000. **Motorbåt** 3,000, **Pärhalsband** 2 100, **Flygel** 1,500, **Linneutstyr** 1,500, **Fullständig bordsuppsättning** af nysilfver o. alpacca 1,300, **Motorcykel** 1,035, **Bibliotek** 1,000, **Piano** 985 etc.
Lotter erhållas efter rekvisition märkt I under adress **Harfvallotteriet, Skeppargatan 19, Stockholm**, antingen mot postörskott eller mot förskottslivid 2 kr. jämte kostnad för porto och dragningsista (35 öre).

Anna Josephson, v. ordf. i S. B. K:s styrelse. Lotteriets föreståndare.

KARL H. NYMANS
SPECIALAFFÄRER
för
DAMUTSTYRLAR
17 Hamngatan 17
43 Drottninggatan
Välsorterad
VÄFNADS-TRIKÅ & HVITVARUAFFÄR

Annonsera i Idun!

Ingen välklädd dam
kan numera ursäktas, om hon vis-sar sig med öppen blus eller kjol, när det finnes en tryckknapp, som kan förhindra detta.
Använd därför
Säkerhetstryckknappen
"KLETTE"
och man riskerar aldrig, att klädningen går upp.
Alla välsorterade affärer föra
Säkerhetstryckknappen "KLETTE".

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET
Drottninggatan 4,
utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor — fill in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

P. M. för hrr affärsmän.

VINSTEN ÖKAS GENOM

kundkretsens utvidgning. Den billigaste, snabbaste och säkraste vägen att nå nya kunder är

EN ÄNDAMÅLSENLIK ANNONSERING

i därtill lämpliga organ. En annons

IDUN

har icke blott värde för dagen: den faller i ögonen på köpare än längre tid, ja, i tusentals fall hela året. Landets mest erfarna annonsörer annonsera också därför regelbundet i IDUN.

gon och afton, oftare vid behof. Mot liktornar hjälper liktornssalicylplåster och fås å apotek.

Brita.
— Ett enkelt medel mot frost i fötterna. Är att sätta dessa i så varmt vatten man kan tåla, tillsatt med litet salt, och hålla dem där så länge vattent är varmt. Har fått detta recept af en person, som blef botad däraf. Betty.

Nr 57. Recept å Lavendel eau de cologne:
10 droppar lavendelolja, 3 gr. neroliolja, 6 gr. citronolja, 1 droppe rosenolja, 6 gr. bergamottolja, 1 gr. petitgrainolja, 5 droppar rosmarinolja, 900 gr. sprit, 100 gr. vatten.
Ingredienserna köpas å apotek. Detta recept gifver en förträfflig eau de cologne. Gunvor.

I Iduns Hjälpreda för 1910 finnes följande recept för Lavendel eau de cologne.
Man tar 5 gr. lavendelolja, 1 gr. portugalolja, 1 gr. bergamottolja och löser i en smula sprit, samt låter det stå i 14 dagar. Därefter tillsättes 170 gr. sprit, och vätskan tappas på buteljer och korkas samt får stå en tid på svalt ställe. Utmärkt fin och behaglig. Brita.

Nr 58. Å eder orts postkontor kan ni få upplysningar genom kungörelsen. I Post- o. inrikes tidningar (även andra sådana) brukas tillkännagifvas när sådan kurs gifves. För inträde vid kursen fordras studentkuskaper i svensk ämnesskrifning, aritmetik, geografi, tyska eller franska. Frejd-, läkare- och skolbetyg skola åtfölja ansökan. För blifvande postelever ges förberedande kurser för komplettering i Stockholm i Stockholms Samgymnasium, Tulegat.

27, i Lund: Lunds privata Elementarskola, rektor J. Strömberg; villkor för tillträde till denna kompletterings- och förberedande kurs är betyg om kuskaper berättigade till uppflyttning i andra ringen. Lindrigare närynthet bör ej utgöra hinder. Sibylla.

Nr 59. Det bästa är nog om ni kunde härda er lilla flicka, så att hon ej så lätt återfick sin lungkatarr. På Sanatorierna göres ju allt för att man skall härda sig och på så sätt söka undvika förkyllning. Börjar man med denna hårdning på sommaren går det lätt att sedan hålla på därmed. Gif henne hvarje morgon en kall afrifning, gnid henne riktigt torr och varm därefter, samt låt henne åter lägga sig i tio minuter, för att riktigt återfå kroppsvärmen. Och låt henne framförallt vara mycket ute i det fria, ty kom ihåg, att det är just den ozonrika luften som läker lungorna. På sommaren åtminstone bör fönstret i sofornummet vara öppet nattetid. Har man så ej för varmt inomhus, så att temperaturskillnaden ute och inne ej blir för stor, undviks säkrast förkyllning. Har för egen del själf provat detta. — Ett enkelt och ofarligt medel mot hosta hos barn är följande: 10 teskedar sirap, 10 droppar renad trätjära (fås på apoteket) samt 1 tesked kokt vatten blandas. För barn om 6 år tages 4 skedar pr dag, med början af 1 å 2 första dagarna. Betty.

Nr 60. Har er brorson aflagt en god studentexamen, skrivit in sig vid högskolan och punktligt bevistat dess föreläsningar, tycks han vara en begåfvad yngling och i viss grad intresserad af studier. Nu är frågan:

läste han för mycket före sin examen, så att han för en tid känner behof af att lata sig. Det vore sorgligt om ni tog er hand ifrån honom just då han tycks behöva stöd. Har ni uppmanat honom taga hem de vännen, som vid 7-tiden locka honom till Feiths? Då ni har ett komfortabelt, gladt och trefligt hem bör ni kunna konkurrera med konditorierna och bjuda ungdomarna på kaffe med godt dopp, eller en liten enkel tesup. Haf rara små kryp-platser framför brasan, sätt en skål frukt i midten, tag upp några af dagens intressanta frågor eller några andra spösmål. Dessa samtal äro af värde, genom att de som yttra sig lättare komma till klarhet om hvad de tänka och mena. Har ni så någon gång med i kretsen någon ung, intellektuellt anlagd flicka ur ert umgänge, kommer lätt sång, musik, uppläsning o. d. till stånd, ja t. o. m., om salen är tillräckligt stor och er unga släkting road af dans, en liten boston. Vi som ha hem, kunna knappast på ett mera verksamt sätt gagna samhället, än genom att upplåta dem för de unga människor, hvilka kanske i saknad af ett hems trefnad tvingas att söka utelil.

Vaka omärkligt men noga, att er brorsons utelil inskränker sig till Strandvägs promenaderna. Är så förhållandet, tror jag ej att ni behöfver vara orolig. Akta er för att ofta komma med de där föreställningarna för hvilka han är döf. De äro mera till skada än nytta. Gif få men väl öfvertänkta sådana och se till att de respekteras. Elda omärkligt på hans energi. Sök att ge honom en stark känsla af att för att han skall kunna bli en lycklig och fri medborgare, måste hans ansvarsmedvetande följa hvarje handling, hvarje kraf på njutning och frihet.

Till sist vill jag påminna om den bästa bundsförväntan för oss fostrare. — En tillflyktsort är urtidens Gud, och nedåt sträcka sig hans eviga armar.» 5 Mose bok. Mor.

HANS SISTA GALENSKAP.

Hildes trots flammor plötsligt upp. Hon tänker:
»Hvad bryr jag mig om att Stefan ej har det bästa rykte! Jag är tjufufem år och vill begagna min frihet. (Högt:) Nej, nej, vi fortsätta! (Ångsligt i en kurva:) Men vält inte, är du hygglig!»
Stefan låtsas ej höra.
Hilde:
»Snälla du, kör saktare! Jag är inte nervös, men det här är verkligen... Stefan, hör du inte!»
Hon blir förargad och beslutar tiga äfven hon. Lång paus. Därefter hålla de på att i en vägkrök köra öfver en bonde med ett vedlass. Hästen är rädd, slår bakut och får benen öfver skacklarna. Hilde ser lasset välta. Hon glömmor sitt beslut att tiga och ropar:
»Stanna, Stefan! Gubben fick bestämdt hela lasset öfver sig. (Reser sig till hälften och tar Stefan i armen. Ser då, att han är likblek och att svetten står i stora droppar på hans pannan.) Gode gud — hvad är det med dig?»
Stefan fortfarande tyst och orörlig. Hilde (tänker ångsligt):
»Har han blifvit galen! — Se där, där är till all lycka stugan!»
Stefan (saktar farten, tar sin emahand från ratten och fattar Hildes hand. Ser på henne och ler ansträngt):
»Förlåt, barn lilla. Nöden har ingen lag.»
De äro framme. Bilen stannar och Hilde hoppar ur med en lättadens suck. Stefan följer henne med svårighet. En halfvärd ed undslipper honom, och han famlar efter stöd. Hilde (griper tag i honom. Utom sig):
»Är du sjuk? Så svara då!»
Stefan (torkar sig i pannan):
»Jag red omkull i förmiddags. Jag blef så pass tilltygad, att jag var rädd jag skulle förlora medvetandet nyss. Därför körde jag på.»
Hilde (förfärad):
»Hvarför i himlens namn stannade du inte hemma då?»
Stefan (skrattar):
»Ah, nu är det öfver! (Råtar upp sig.) Jag skall låsa bilen, och så dricka vi te.»
Han ser, hur Hilde förfärad betraktar honom. Går till henne och lägger armen om hennes skuldror. Hilde (rycker sig lös):
»Du är förfärlig. Hvarför skrämmer du mig så här?»
Stefan tar korgarna och går in i stugan.
Hilde (följer):
»Vi gjorde bättre i att genast fara hem.»
Stridsplatsen blir nu inomhus. Skymning ute. Scenen upplyses af en automobillykta. När Stefan druckit te och ätit upp minst tio bul-lar, suckar han belåtet och säger gladt:

BREFLÅDA.

Emione. Kunna icke bereda dikterna plats.

A. B. Passar ej för Idun. Sven J. Inget ondt i att försöka äfven om man misslyckas.

Zäta. I papperskorgen hinner det aldrig växa mossor.

E. H. C. »Världen nära att förgås af vatten», sjunger ni i er världikt. Det är värre att Vårpoesin är för oss på redaktionen en mera öfverhängande fara.

Gerd. Hitta på något mera originellt, om vi få be!

Brita. Detta är sagt för inte länge sen i Idun och bättre.

Bertram. Vi tacka på det hjärtligaste för erbjudandet af novellen »Mänkens» och tro att våra läsare skola instämma med oss, då de nu få en liten smakbit af densamma.

Den handlar om en ung dam som gick bakåtutad, säger författaren »med sitt blåa hår mot min axel». Plötsligt säger hon »kyss mig inte», författaren känner sig en smula pikerad och då han vill veta hvarför, förklarar hon anledningen vara att det är mänsken, och då bör man åkta sig för desillusion. Det tycker författaren var mycket djupsinnigt sagt.

»Och jag kände en rysning af lycka vid tanken att jag var älskad af en kvinna, som kunde tänka så vackert. Hon hade rätt — intet tvivel om det! — man borde aldrig kyssa någon i mänsken! men jag var nu en man, som hvarken räddes hin eller trolsen — och en desillusion mer eller mindre spelade ingen roll för mig. Jag var för van vid desillusioner för att, när jag kysste en kvinna, vara rädd att kyssten inte skulle smaka riktigt som jag hade väntat.»
Den unga damen tycks ha varit lika modig, ty kort därpå kastar hon huvudet bakåt och säger »Ah, kyss mig!»
»Och jag — — Ah, hur kan man inte kyssa! Det finns kyssar, i hvilka man ryser som inför något öfvernaturligt. Det finns kyssar, som finna ut ett helt kärlekens tecken-språk af kyssar. Hvad våra kyssar angå så påminde de om katastrofer — — Våra nummer voro som två solsystem, som mötts på sina banor i världsrymden, hvarvid den ena väldiga sammanstötningen äger rum efter den andra. Men också som de ödmjukaste, ömmaste böner — — Om hvad? Kanske till en ökad makt att bli sammansmälta till ett eller att få dö i en kyss — —»
Man instämmer ovillkorligen i författarens slutord:
»Min kärlek var alltså starkare än mänskenet!»
E. T.—n. Passar ej för Idun. Evus. Vi ville nog gärna men kunna ej.
Meus. Kommer i smala spalterna. Urban Sager. Bör ännu stå på tillväxt.
Tschyntsiens. Om vi skulle uttrycka oss enligt den kinesiska arthighetens fordringar, så skulle vi sä-

ga, att vi ej våga intaga denna dikt, emedan det icke är oss möjligt att hålla hela tidningen vid samma höga nivå och vi ej vilja riskera att allt annat fördunklas. Men öfversatt på ren svenska skulle det betyda att dikten är svag och går i papperskorgen.
L. L. Någon pärla funno aldrig vi i edert manuskript.
E. Röödh. Vanlig dussinpoesi.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikholdiga varigtoner. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästernamnelsg. 38 STOCKHOLM.

Ett restparti sybord

hvitlackerade som förr kostat 25 å 26 kr. säljes nu för kr. 14.—, med uppläggning kr. 15.—, fraktfritt till alla köpare så långt lagret räcker Obs.! Vål emballerad. VALHALLA SNICKERIFABRIK. Mörrum. Tel. 44.

Husqvarna

SYMASKINER

—svenskt fabrikat—
äro en öfverderlig hjälp i hvarje svenskt hem. Betala sig själva på kort tid. Obs.! Förmånliga betalvilkor.

© PÄRMAR ©

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följ. pris:

Röd pärm, med guldtryck, till "Idun". . . . Kr. 1: 50
Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl." " 0: 50
Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda" " 0: 50

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning säljes öfverallt

1 HEKTO 45 ÖRE

Vem har ej

i sin ägo värdefulla ylesaker, pälsverk etc., som det är svårt att bevara för mal och andra insekter? Vem har ej varje vår en del vinterkläder, som behöva nedpeppras till skydd mot malen? Har Ni någonsin tänkt på att skaffa Er en kista eller lär av Indiskt Kamferträ och däriförvara vad Ni har af ovannämnda saker?

Ni har då blott att nedlägga dem väl rengjorda i kistan eller lären. Ni behöfver inga mer eller mindre illaluktande malmedel, lukten i träet, som sitter kvar i månadsdrar skyddar föremålen.
Kistorna ha varit i bruk i Sverige i många år och kosta beslagna konstsmide enligt vidstående kliché Kr. 100:—, lärarna Kr. 50:— fritt Stockholm. Emballage till landsorten till självkostnadspris.
Utställningskistor och lärar finnas till påseende hos A.-B. Karl Ja Möbleringsaffär, Nybrogat. 7 och Bodafors Nederlag, Biblioteksgat.

Chesebroughs

Capsicum Vaseline

för

reumatism

Säkraste, billigaste och behagligaste botemedlet är ingnidning med

Chesebroughs Capsicum Vaseline

Osviktigt äfven mot smärtor i bröstet och magkramp; stillar tand- och nervvärk samt är utmärkt mot gikt.

Säljes endast i tuber 50 öre och 1 krona. Erhålles å alla apotek.

OBS! "Chesebroughs Vaseline" är den enda äkta Vaseline som finnes, hvarför noga torde tillses, att den köpta varan bär namnet: Chesebrough Mfg. Co. (Cons'd) New York

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

VÅL REKOM. BARNSKÖTERS KOR erhålla platser genom Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsgatan 107. Exp.-tid 9-4, lördag. o. helgdagsaft. 9-2. Riks. och allm. telef. 4047.

BILDAD FLICKA, ordentlig, pålitlig och barnkär, som är kompetent åtaga sig vården af 2 små barn (ett spädbarn), samt villig deltaga i hvarjehandla husliga göromål, erhåller plats. Den som är kunnig i sömnad och handarb. äger företräde. Lön: 25 kr. per månad. Utf. svar med ref., foto o. s. v. till »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE, ANSPRAKSLÖS, ordentlig flicka, stark och duktig, får plats den 15 d:s, senast 24 april, att sköta matlagningen i 4 personers hushåll. Sökande måste vara kunnig i god, enkel matlagning, bakning och syltning och vara villig åtaga sig en köksas sysslor. Hjälp till tvätt och skurning. Vattenledning i köket. Ved inbäres. Eget rum. Bättre flicka för barnen och städningen finnes. Svar åtföljdt af betyg, ref. foto och lönepret. torde sändas till »Disponentfamilj», Göta station.

EN UNG, MUSIKALISK DAM (orgel eller piano) med god sångröst, får genast anställning vid bättre landsortssällskap. Svar genast till »Landsortssällskap», Målerås p. r.

DUKTIG FLICKA, villig deltaga uti alla hemmets innessysslor, atom skurning och tvätt, erhåller genast eller 1 april plats. Svar till Hjalfreda Gärd, Sylfaste.

FRANSYSKA (bonne) önskas för 2 gossar 6 o. 7 år. Svar till Fru Aagaard, »Villa Farris», Larvik, Norge.

ENKEL FLICKA, frisk o. af god familj med intresse för dels husliga göromål samt ägande goda skolbetyg för event. biträdande skrifögromål, kan få plats mot fritt vivre. Anses som familjemedlem. Svar med skolbetyg, foto etc. till »B», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Helsingborg.

FÖRESTÄNDARINNA för mindre äldreomsorg, gudsfruktig och pålitlig och med praktisk dughet får plats från 15 juni. Svar jämte fotografi och rekommendationer till Friherrinnan v. Essen, 49 Strandvägen, Stockholm.

FÖR EN BÄTTRE, snäll o. anspråkslös flicka finns plats i godt hem på landet att hjälpa till med alla i ett hem förekommande göromål, endast två personers hushåll. Medlem af familjen. Svar med foto. till »1 maj 1915», Almhult p. r.

EN UNG, PALITTLIG, BILDAD TYSKA önskas under sommarmånaderna som hjälp och sällskap åt 4 barn mellan 14-5 år. Svar med foto, betyg och lönepret. till Dr. Wennerberg, Erik Dahlbergsgat. 14, Göteborg.

BÄTTRE FLICKA, frisk, enkel och anspråkslös kunnig i såväl finare som enklare matlagning, bakning, konservering m. m. samt sömnad, erhåller förmånlig plats på bruk i Västmanland. Jungfrur finnes. De bästa rek. fordras. Svar jämte betygafskrifter, ref. och löneanspråk till »Disponentfrua», Iduns exp., Stockholm.

Ex. sjuksköterskor sinnessjuksköterskor och barnsköterskor erhålla plats genom SVENSKA SJUKSKÖTERSKEBYRÅN, Göteborg, Hvitfältsgatan 8.

Befattn. som köksföreståndarinna vid Sjukvårdsanstalten å Källtorp blifver ledig den 1 juni 1915.

Lönen är 600 kr. pr år jämte bostad, bestående af två rum, samt kost och tvätt.

Kompetenta sökande till denna befattning kunna före den 31 mars detta år till Sysslomannens kontor inlämna sina till Styrelsen ställda ansökningar, åtföljda af frejdebetyg samt bevitnade afskrifter af öfriga betyg som styrka den sökandes kompetens.

Göteborg den 8 mars 1915.
Enligt uppdrag:
SYSSLOMANNEN,
Postadress: Källtorp, Göteborg 6.

Husmodersplatsen

vid
Mariannelunds Praktiska skola
är till ansökan ledig

Sökande skall hafva vana vid att öfva tillsyn öfver arbeten i kök etc., vara kunnig i uppköp, äga utpräglat godt hushållsinne samt vara tillmötesgående för äldre kommen. Ansökan åtföljd af liv, lönepretentioner, referenser och fotografi ställes till STYRELSEN FÖR MARIANNELUNDS PRAKTISKA SKOLA.
Adress: Mariannelund.

Biträdande förestånderska o. en översköterska

sökas för Sätters hospital. Båda måste vara skolade sköterskor. Begynnelse-lön för den förra 600, för den senare 500 kr., därjämte sedvanliga naturaförmåner. Ansökan insändes till ÖVERLÄKAREN.

PLATSSÖKANDE

UNG FLICKA önskar plats i något trefrigt hem, att utföra skrifögromål samt villig att bestäm tid på dagen gå husmodern tillhanda. Fullkomligt hemma i engelska språket. Tacksam för svar till »Södra Sverige», Iduns exp. f. v. b.

SOM HUSHÄLSELEV önskar 17 års flicka, van vid arbete, plats mot fritt vivre i prästfamilj eller på herrgård. Har genomgått 5 kl. i läroverk. Svar till »Enkel och Villig», post-fack 21, Arbrå.

TVA BILDADE FLICKOR, 21 år, önska plats i samma familj att utföra förek. arbeten. Familjemedl. »Julros och Majsol» Jönköping p. r.

BÄTTRE FLICKA önskar som familjemedlem under sommaren komma till godt hem i herr- eller prästgård, helst där ungdom finnes, för att mot fritt vivre eller någon liten afgift deltaga i husliga göromål. Eventuellt medfölja till badort. Svar till »Juni 1915», Nässjö p. r.

FLICKA, som genomgått 8 kl. elementarskola, musik, skolkökskurs, kunnig i handarbete och något litet enkel klädsömnad, önskar som ombyte af sysselsättning plats i vänlig familj att som husmors hjälp biträda med alla inom hemmet förekommande göromål (dock ej skurning och tvätt). Är intresserad af hushållet, ej rädd för arbete, barnkär, har glad humor och vänligt sätt. Svar till »Mors lilla väninna», Iduns exp. f. v. b.

PALITTLIG FLICKA från godt hem önskar god plats i liten bättre familj eller hos ensam dam. Kunnig i matlagning o. bakning samt för öfrigt hvad som förekommer i ett hem. Betyg finnes. Någon lön önskas. Tacksam för svar till »1 maj 1915», Smål. Rydaholm p. r.

BILDAD FLICKA, som i 8 års tid innehaft plats som skrifbiträde å domarkansli, önskar i maj eller juni liknande sysselsättning. Är kunnig i maskinskrifning. Deltar gärna i husliga göromål. Svar till »Maj 1915», Varberg p. r.

25-ÅRIG FLICKA önskar som familjemedlem komma till vänligt hem att under husmoders ledning hjälpa till med matlagning och öfriga sysslor. Något kunnig i matlagning. Gärna utan lön. Svar till »E. 1 april», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

21-ÅRIG, BÄTTRE FLICKA önskar plats på landtgård, helst i närheten af stad, att gå frun tillhanda och att deltaga i ett välkött jordbruk. Svar till »Jordbruksintresserad», Iduns exp. f. v. b.

SNÄLL, ARBETSAM och undervisningsvan flicka, fullt skicklig i alla slags handarbeten och väfnad, med utmärkta betyg från 10-årig plats, söker plats i tapiseriaffär. Närmare upplysningar genom Oskarshamns Tjänstebyrå, Oskarshamn. Tel. 177.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i kyrkligt sinnad familj där jungfru finnes, helst i stad för att under husmoders tillsyn vara behjälplig i hushåll och handarbeten. Lön önskvärd. Sv. till »Maj 1915», Örebro p. r.

EXAM. BARNSKÖTERSKA önskar snart plats. Godt betyg finnes. Svar till »S. L.», Gäfle p. r.

PLATS ÖNSKAS af bildad flicka att lära alla lättare hushållsgöromål hos god och skicklig husmor. Svar till »Intresserad 18-åring», Iduns exp. f. v. b.

UNG, ELEMENTARBILDAD, musikalisk flicka önskar plats i familj att gå frun tillhanda. Något sykunnig. På lön fastes intet afseende. Svar till »April 1915», Växjö p. r.

EN HUSLIG och barnkär ung dam, med goda rekommendationer, önskar plats att förestå ungherres eller änkemans hem. Eller också sköta hushållet åt ensam dam. Svar till »J. N.», Box 74, Tannefors.

20-ÅRIG BILDAD FLICKA, intresserad af husliga göromål, önskar mot någon lön plats hos ensam dam eller i mindre familj, som husmors verkliga hjälp och sällskap. På vänligt bemötande fastes stort afseende. Svar till »Goda referenser» under adr. S. Gumaelli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG, frisk och glad landbrukardotter önskar i vår mot fritt vivre eller liten lön plats i god familj där jungfru finnes. Är villig biträda med alla inom hemmet förekommande göromål. Den sökande har genomgått enkel hushållskurs samt är kunnig i väfnad. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SÖKES, att vårda barn, på barnhem eller i hem där husmoder saknas. Bästa rek. finnes. Svar till »Lefnadskaal» P. R. Göteborg 4.

TROENDE, BÄTTRE FLICKA, önskar plats i fin familj som sällskap och hjälp i sömnad. »Småländska, Oskarshamn p. r.

HVEM

önskar i sitt hem, som hjälp, en 22-årig bättre flicka, född i Amerika men vistats en tid hos släktingar i Sverige. Är kunnig i sömnad, samt för öfrigt i ett hem förekommande göromål. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem A. V. O.» Iduns exp. f. v. b.

Kvinnl. gymnast önskar plats i början af juni i familj eller vid badort. Svar till »Sjukgymnast 1915», Iduns exp. f. v. b.

Folkskollärarinna med studentexamen önskar under ferierna 15 juni-1 sept. eller del däraf plats som guvernant. Svar märkt »G. M.», Gumaelli Annonsbyrå, Malmö.

Väflärrinna

önskar plats, äfven som vikarie eller biträdande. Bra betyg från praktisk o. teoretisk kurs. Svar inom 8 dagar till »I. J.», Gumaelli Annonsb., Malmö.

INACKORDERINGAR.

I GODT HEM i Sthlm eller dess närhet önskas den 1 nästa juni inackord. för en gammal dam, som själf äger möbler till ett rum. Ben. svar med prisupp. pr år eller pr mån. emotnes under adr. »S. S.», Stockholms Dagbl. exp., Sthlm.

INACKORDERING för en 14 års gosse önskas under sommarferierna i prästgård i Norrland där tillfälle till bad och jämnåriga kamrater finnes. Sv. med prisuppgift jämte öfriga upplysningar till Fru Sanna Karlström, Ö. Bangatan 40, Örebro.

ETT GODT HEM önskas åt en 7 års gosse, som lider af svaga epileptiska anfall, helst på landet, där inga barn finnes. Helst i ett hem där läxläsning kan förekomma. Svar till fru Jenny Larson, Strandgatan 1, Eskilstuna.

BILLIG INACK. med eget, vackert bel. möbl. rum m. eg. ing., samt tillfälle att förkofras i skötande af officiershushåll (ungkarls-) med hjälp af äldre fru o. erfaren husingfru erbj. bättre, bild. flicka genast ell. 1 apr. 1915. Adr. »Välkommen familjemedlem», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Sthlm, f. v. b.

OBEMÄRKT DAM kan med all tillit för inackordering hänvända sig till Ankefru Mathilda Jönsson, Barnmorska, Handverkaregatan 7c, Malmö.

SVÄRDSJÖ HVILOHEM erbjuder hvila och hembrefnad i lugn, vacker trakt af Dalarne. Närmare meddelar fröken Lydia Johnson, Svärdsjö. Riks 29.

HUSHÅLLSKURSER för unga flickor (familjemedlemmar) 15 april och 15 juli. 225 kr. pr kurs. Också de, som endast önska vistas på landet mottagas i inackordering. Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick, Sandvik, Smål., Burseryd.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris 3 kr. pr dag, 70 å 80 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Anglicia, Rättvik.

Engelskt-svenskt pensionat, öppet året om. Fröken Young. R. T. 37, Rättvik.

Sinnessvag person

kan få god inackordering på landet. 50 kr. pr mån. Van skötare. Svar till »Inackordering», Iduns exp. f. v. b.

I Prästgård

kunna flickor, som önska hvila eller vilja lära hushållet, erhålla inackord. Hög luft, skogstrakt. Närm. meddel. från Prästgården, adr. Röke (Skåne).

Leksand,

Pensionat GLANTAN mottager påskgäster. Moderata priser. Förstklassigt. Hembrefligt.

Lisakulla hvilohem, Sättila.

(Västergötland) mottager pers. från 60 kr. pr mån. till högre pris. Stårkande luft. Uteslutande barrskog. Fru Elisabeth Schultheisz, Sättila.

Inackordering i naturskön trakt

vid skog o. sjö önskas af ung fru med två gossar om sex o. fyra år. Gärna på landtgård, där fullkomligt landtief kan påräknas. Sv. med nödiga upplysningar mkt »S. R. V.», Iduns exp. f. v. b.

Påsk i Leksand.

Tibble Pensionat lämplig rekreationsort.

Konfirmationsundervisning

meddelas i Båstad instundande sommar af undertecknad. Hel inackordering kan erhållas i prästgården, om så önskas. Svar till kyrkoherde J. S. Sjöstedt, adr.: Båstad.

Vägen till framgång

ligger alltid öppen för den, som genom ökade kunskaper vill skaffa sig större inkomster och därigenom bereda sig en trygg framtid. I vår undervisning pr korrespondens ha tusentals unga män och kvinnor funnit det medel, varigenom de kommit i besittning av förmånliga, välvärdade platser.

Följ deras exempel!

Eder ålder, boningsort eller nuvarande sysselsättning utgör ej något hinder vid undervisningen. Betalningsvillkoren äro synnerligen förmånliga. Fyll nedanstående Kupong och sänd den till oss i öppet kuvert, frimärkat med 4 öre.

Hermods Korrespondensinstitut

Malmö Dir. H. S. Hermod Österg. 53 B.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Erluttrade prospekt för den avdelning, framför vilken jag markerat ett X.

Merkantila avdelningen. Språkavdelningen. Tekniska avdelningen. Realavdeln. Landbruksavdelningen. Juridiska avdelningen. Konstnärliga avdelningen.

Namn:

Adress:
Idun 30. 3. 15.

Konfirmationsundervisning

meddelas i Karlsborgs prästgård under instundande juli och augusti månader. Vidare meddelar kyrkoherde Särner, Karlsborg.

Furudals Pensionat

Gammal bruksherrgård i Norra Dalarna vid Öre älf.

Enastående lämplig rekreationsort för vintern. Härlig vinternatur. Jakt o. fiske. Turistföreningen lämnar närmare upplysningar. Fru G. Wuttke, f. d. inneh. af Stjernfors Pensionat. Rikstel. Furudal 2C.

Östermalms Sjuk- och Hvilohem,

2 Floragat. 12, 2 tr. (hiss) Stockholm

Rikst. 97 52. Allm. tel. 97 55. Referenser till följande herrar läkare: Alfred Berghel, Harald Ernberg, Arthur Fürstenberg, E. O. Hultgren, Arnold Josefson, Gottfrid Rystedt. Prospekt sändes på begäran.

För allmänheten serveras 2 tr. upp 1:a kl. bad: Elektriska ljusbad, massagebad, talbadsbad, halfbad m. fl. Föreståndarinna HILMA FREDLUND. Rikstel. 90 12. Allm. tel. 12 50.

Pensionat

STORA FRÅMSBACKA i Dalarne rekommenderas. Närmare upplysningar lämnas af Fröken Olga Runstedt, Korsnäs. Tel. 22.

Trädgårdsbok för lägenheter »LILLA TRÄDGÅRDSBOKEN» av Oscar Tamm, pris 75 öre.

NOBLESS I GLASBURKAR.

För tillfredsställelse af en del uttalade önsknings hafta vi sedan någon tid förpackat

Ahlgrens Skinn- & Läderbalsam NOBLESS

äfven i praktiska glasburkar å c:a 100 gram till ett pris af 50 öre. Nobless i glasburkar är af precis samma kvalitet som Nobless i tuber och fullt jämförlig med bästa utländska och dyrare fabrikat. Färger: svart, brun, gul, beige, grå och hvit.

F. Ahlgrens Tekniska Fabrik,

GEFLE.

Grundad 1885.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar den 14 sept.
 Prospekt gen. **kapt. J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästersamnelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamnelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städs under adress **Bugelbrektsgratan 43 B, II.**

Kurs i Massage och Sjukgymnastik
 STOCKHOLMS
 MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
 Biblioteksgatan 28
 Begär prospekt.

Dr. Elin Beckmans Hettluftsinst.
 Barnhusgatan 12.
 Rådfrågn. kl. 1/2 3-4. Riks. 10552.
 Allm. tel. Br. 4552.
 Behandling af reumatism, gikt, efterbehandling af ledskador, neuralgier, frostsador o. vissa fall af börjande ålderdomsbrand med **hetluft, electricitet (konstant ström) och massage.** OBS! Kan även anordnas i patientens hem.
 Under sommaren i Södertelje.

Rysk Fräkenpomada,
 fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4,50 + porto (diskret försändning) endast i
Franska Parfymmagasinet,
 Hoflev.
 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

OATINE,
 denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfrisar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara.
 friska engelska teinten. Akta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock: pris 1,50; 4-dubbelt inneh. 3.-. Oatine-Snow: 1,50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 68, Stockholm.

Turkiska badet,
 i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållande af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.

4:de Trädgårdskursen för damer
 på Heidan, Ystad
 15 April-15 Oktober. Prosp. på begäran.
 LOUISE FLYGARE.
 Fleråriga studier på fackskola i Tyskland och England.

Kurser i barnavård.
 Vid Barnavårdsbyråns Spädbarnshem i Orby mottagas unga kvinnor till utbildning i barnavård. Teoretisk undervisning af hemmets läkare, praktisk undervisning af hemmets föreståndarinna. Kursens längd 3 mån. Afgift för kursen jämte bostad och kost inom hemmet 60 kr. i mån. Närmare underrättelse genom Barnavårdsbyrå, Kornhamnstorg 51, Sthlm.

Damer! Vårda Eder hud!

Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Kolgården vid Värtan

H.G. SÖDERBERG'S IMPORT A.B.
 1MA ANTRACIT, HUSHÅLLSKOL & KOKS
 Riks- och Stockholmstelefon: Namnanrop. Begär endast "Söderbergs Kolimport."

STOCKHOLMS
 EGNA FONDER
66 MILLIONER KR.
HANDELSBANK

Utmärkta organ
 för annonsering i landsorten
 äro följande tidningar:

Arvika: Arvika Nyheter.	Linköping: Östgöten.
Avesta: Avesta-Posten.	Luleå: Norrbottenskuriren.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Mora: Mora Tidning.
Borås: Borås Dagblad.	Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Falkenberg: Falkenbergs-Posten.	Oskarshamn: Oskarshamns-Posten.
Falun: Falu-Kuriren.	Söderhamn: Söderhamns-Kuriren.
Halmstad: Hallandsposten.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Södertelje: Södertelje Tidning.
Helsingborg: Öresundsposten.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Hernösand: Hernösands-Posten.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Hörby: Mellersta Skåne.	Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.
Karlstad: Karlstads-Tidningen.	Visby: Gotlandsposten.
Kristinehamn: Ansgariposten.	Örebro: Norikes-Tidningen.
Landskrona: Korrespondenten Landskrona Tidning.	Östersund: Jämtlands Tidning.

Joh. Lundström & Co A.-B.
 KUNGL. HOFLEVERANTÖR.
Prima Antracit
 HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER
 Begär vid telefonering å Riks och Allm. **endast**
"Lundströms".

Torshalls kvinnliga trädgårdsskola, Leksand.
 8de kursen för ord. elever 1 apr.-31 okt. Extra elever på kortare tid. Prospekt på begäran.
Lillie Landgren. Märta Philip.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension i Stockholm (f. d. Villa Hult)
 emottager elever den 15de April och 1sta Maj på 1 och 1/2 månad för deltagande i pågående kurser. Valria ämnen. Begär prospekt, som äfven hänvisar till muntliga referenser. Adr.: **Fröken E. Hult, Artillerigatan 6, 2 tr.** (inv. Strandvägen) Stockholm. Rikstelef. 11886. Allm. tel. 28940.

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm, Riddaregatan 23.
 En lägre, tvåårig kurs. Afgångsexamen därifrån medför lägre kompetens. En högre kurs, afsedd för factubildning. Afgångsexamen från denna kurs medför högre kompetens.
 Inträdesexamen till seminariets första afdelning anställes i början af juni. (Ett fåtal platser tillsätts efter inträdesexamen vid höstterminens början. Ansökningar jämte betygsafskrifter, frejde- och läkarbetyg böra vara insända före den 30 maj.
 Upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, **Fröken Sofi Anderson;** mottagn. Onsd. och Lörd. kl. 1-2.

EUCALYPTUS OLJA MOT **REUMATISM** GIKT... **PODAGER.**

erhålls i originalflaskor å kr. 1.50 hos Eder Färghandlare eller efter insänd rekvisition mot efterkräf från **CHARLES WEYDE'S DROGAFÄR, NORRKÖPING.**

Annonsera i Idun!

Ni som just nu kastar blicken på detta — en vördsam fråga?

Har det ej fallit Er in att **det är synd** kasta bort alla pärlor af vetande och de andliga skatter som se dagen i tidningspressen? Jo förvisso...

Ni **klipper** ju ock det bästa som intresserar Er innan dagens tidning röjes bort? — **alla klippa!** — men: **hvar gör Ni af Edra klipp?**

Nu behöfver ingen ha oordning i sina klippsamlingar sedan **billighetsupplagan** af

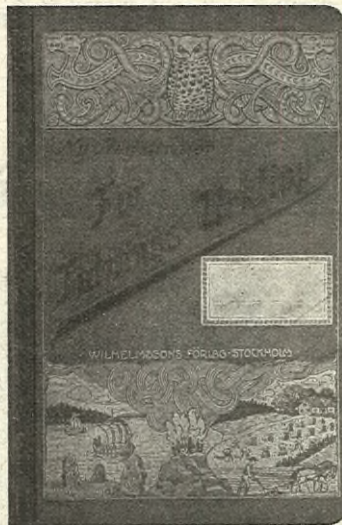
Wilhelmssons Registrator
För Tidningsurklipp

utkommit.

Endast 60 öre för 100 sidor=200 spalter med register och dubbelgummeradt papper. — Prydlig, praktisk! Sändes mot postförskott, då porto tillkommer.
Sänd oss benäget ett brefkort i dag!

WILHELMSSONS FÖRLAG
 RIDDAREGATAN 17, STOCKHOLM

"Ordning är halva arbetet; tappar du den, så tappar du ledstången på bryggan öfver tidens ström."
Tegnér.

Billighetsupplagan af Wilhelmssons Registrator för Tidningsurklipp.
 100 sidor=200 spalter m. register
Prydlig! Praktisk!
 Bekvämt oktav-format för bokhyllan.

Du begagnar väl **Happachs Diamant-Tvål,** husmoderns bästa vän? Om ej, så försök den i dag och öfvertyga dig om, att den gör tvätten bländande hvit och arbetet till ett nöje.
 Kom ihåg, att då du föredrager vår **Svenska tvättvål** före den Engelska, du därigenom gagnar **Sverige** och skaffar arbetsförtjänst åt **Svenskar.**
HAPPACHS SÄPFABRIKS A.-B.
 Malmö & Stockholm

BRUNKEBERGSTEATERN
 Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgives en gång vecka i A och B.